

VEAIC NOU

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

12 pagini - 1 leu

DIN SUMAR:

*Incepind
din acest număr:*

DUPĂ SORGE...

● **Matematica
in lumea de azi**

● **Ce ne-am face
fără senzații?**

● **Experiența
unei familii**

Prima zăpadă...

Foto : A.P.N.

Singe pentru alții, măduvă pentru noi

● **Manevrarea din afară a creierului** ● **Cu racheta pînă aproape de Soare** ● **Viața nocturnă a semideșertului**

A 53-A ANIVERSARE A LUI OCTOMBRIE ROȘU

DOUĂ ZILE FIERBINȚI

Există evenimente pe care anii care trec le estompează, care-și pierd legătura vie cu prezentul. Asupra evenimentelor din Octombrie 1917, însă, timpul n-are nici o putere. Căci pe malurile Nevei s-a hotărât atunci nu numai destinul Rusiei, ci al întregii omeniri.

Să ne întoarcem cu gândul la zilele cînd tunurile „Aurorei” abia se pregăteau să vestească marile evenimente. Cînd acestea erau hotărîte încă în mințile organizatorilor Revoluției, cînd Lenin pregătea febril insurecția...

24 OCTOMBRIE, dimineața, la Smolnii :

La șapte dimineața, în palatul Smolnii au început să zbirnie telefoanele : Comitetul militar revoluționar primea știri despre mobilizarea unităților militare, despre închiderea tipografiei „Rabocii puti” și confiscarea unor ziare. Între orele 8 și 9 s-a întrunit Comitetul Central al bolșevicilor. Era tot mai evident că situația din Petrograd se schimbă și că insurecția îndelung pregătită era amenințată de o ofensivă a guvernului. S-au luat hotăriri pentru organizarea rezistenței împotriva represiunilor guvernului. Comitetul revoluționar a dat garnizoanei Petrograd „Ordinul nr. 1” pentru pregătirea de luptă a unităților, a întărit apărarea cetății Petropavlovsk, a convocat grupul de mitraliori al Regimentului de grenadieri și a trimis la tipografia „Trud” o jumătate de companie din Regimentul lituanian. Revoluția accepta provocarea : așa era mai bine. Inițiativa desfășurării evenimentelor o luase asupra-și guvernul.

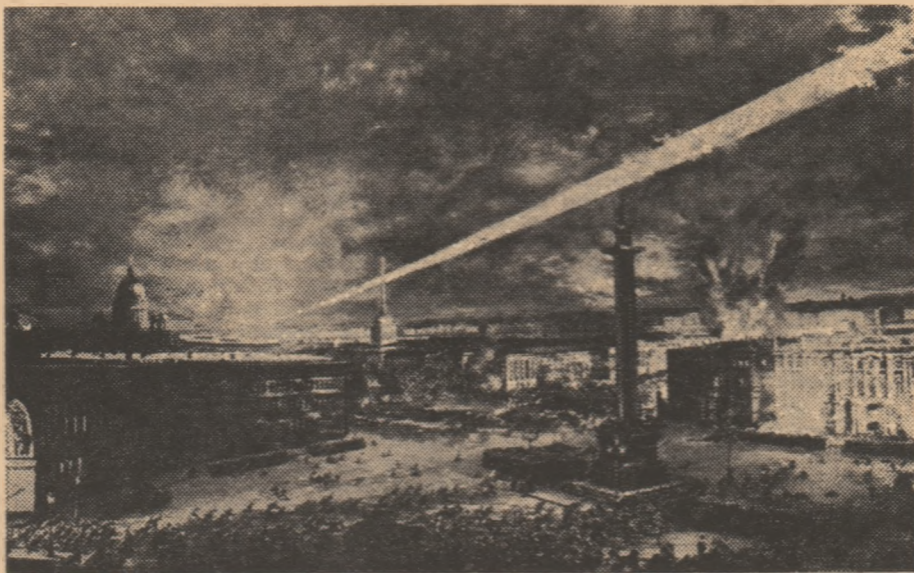
24 OCTOMBRIE, ziua, Palatul Mariinski :

Guvernul provizoriu hotărîse să treacă la ofensivă, dar forțele de care dispunea erau atât de puține încît nu se gîndea prea serios la acest pas. De altfel, chiar de la prima încercare de a ridica podurile și a opri comunicațiile între periferie și centrul orașului comandamentul districtului militar a suferit un eșec. A izbutit să preia sub control numai podurile Dvorțovli și Nikolaevski ; celelalte au fost ocupate de patrule ale Comitetului militar revoluționar. În a doua jumătate a zilei, în cartiere a început să fie difuzat ziarul „Rabocii puti” care între timp fusese din nou tipărit.

24 OCTOMBRIE, seara, în strada Serdobolsk :

Pînă la șase seara pe străzile Petrogradului a fost liniște. Tramvaiele circulau, magazinele erau deschise. Același calm aparent domnea și în cartierul Vi-

borg, unde V.I. Lenin se afla încă în casa din strada Serdobolsk. Numai sirenele trenurilor locale din gara Lansk aflată în apropiere curmau din cînd în cînd liniștea. Cei care l-au cunoscut atunci pe Vladimir Ilici pove-

Asaltul Palatului de iarnă

tesc că în acele ultime zile și ore de dinaintea insurecției era foarte nerăbdător și nervos, întrucît socotea, pe bună dreptate, că orice tărăgănare putea diminua șansele de izbîndă ale insurecției.

În a doua jumătate a zilei și seara, Lenin și-a trimis pentru a treia oară gazda cu scrisori la comitetul raional Viborg spre a fi expediate la Comitetul Central al P.M.S.D. (b). Printre aceste mesaje era și „Scrisoarea către membrii Comitetului Central”, binecunoscută azi, din care răzbătea neliniștea pentru destinul insurecției : „Scriu aceste rânduri în seara zilei de 24 ; situația e cum

nu se poate mai critică. Este limpede ca lumina zilei că orice întîrziere a insurecției este acum cu adevărat echivalentă cu moartea... Ar fi un dezastru sau o formalitate să așteptăm votul șovăielnic de la 25 octombrie ; poporul are dreptul și datoria să decidă chestiunile de acest fel nu prin vot, ci prin forță ; poporul are dreptul și datoria ca în momentele critice ale revoluției să îndrumeze pe reprezentanții săi, și nu să-i aștepte...”

Cît de întemeiată era această îngrijorare ne-o arată ședința Sovietului din Petrograd din seara zilei de 24 octom-

Noaptea de 25 OCTOMBRIE, la Smolnii :

„În noaptea aceea m-am dus la Ilici care locuia în casa Fofanovei — avea să-și amintească mai apoi Nadejda Konstantinovna Krupskaja — și acolo am aflat că el plecase la Smolnii. Am pornit împreună cu Jenea Egorov, secretarul comitetului raional Viborg, cu un camion care fusese trimis de ai noștri la Smolnii. Țineam să aflăm dacă Ilici a ajuns sau nu la Smolnii. Nu-mi mai amintesc dacă l-am văzut sau am aflat doar că el se află acolo, dar în orice caz nu am vorbit cu el pentru că era ocupat pînă peste cap cu conducerea insurecției, iar cînd conducea, Ilici intra ca de obicei în toate amănuntele...”

„Mai purta încă pe cap peruca căruntă cu care se strecurase pînă la Smolnii. Eino Rahia îl păzea la fel de grijuliu și atent. Dar în expresia lui se petrecuse o schimbare hotărîtoare. Ilici nu mai era revoluționarul ilegalist, conspirator. Sosise clipa hotărîtoare. Iar Ilici venise la Smolnii ca conducător al maselor muncitoare, era acum creierul și voința insurecției.

Clipele se scurgeau vertiginos. Lenin intra mereu în încăperile ocupate de Comitetul militar revoluționar, dădea sfaturi, ordona. Mai repede, mai repede ! Loviturile trebuiau să se succedă rapid. Ocupanții Palatului de iarnă trebuiau înfricoșați pentru ca în cele din urmă să se predea. Iar dacă nu vor voi să se predea, să fie nimiciți. Palatul trebuia înconjurat cît mai repede cu putință...

După ce a luat cunoștință de activitatea practică a Comitetului militar revoluționar, Lenin a coborît la parter în camera cu numărul 36 unde se aflau membrii Comitetului Central disponibili. Eino Rahia nu-l slăbea o clipă din ochi.

Insurecția era în toi. Guvernul provizoriu încă mai spera într-o victorie, dar Lenin și începuse să schițeze componența primului guvern al Sovietelor, se gîndea la organizarea noii puteri a proletariatului.

Ceea ce el elaborase mai întîi în scrisori și articole se înfăptuia acum aievea. Revoluția socialistă prevăzută și prevestită, organizată și condusă de Lenin biruia.

V. Starțev

MERIDIANE

Furnici in loc de metode chimice

Anul acesta, silvicultorii din Polesia au recenzat în această regiune 120.000 de furnicare. Mai bine de 15.000 dintre ele fuseseră create acolo chiar de silvicultori. Sporirea numărului de furnicare a avut — după cum s-a constatat — o influență benefică asupra stării sanitare a pădurii care, în regiunea amintită, ocupă aproape un milion de hectare. Într-adevăr, o familie de furnici poate distruge într-un anotimp trei—opt milioane de insecte vătămătoare.

De aceea, în multe exploatari forestiere s-a renunțat mai de mult la metodele chimice de luptă împotriva paraziților pădurii. În ce-i privește pe silvicultorii din Polesia, ei și-au fixat drept obiectiv 5—6 furnicare pe hectarul de pădure, spre a trece exclusiv la metode biologice de combatere a dăunătorilor pădurii.

Apă conservată mii de ani

La Kaliningrad, la Muzeul chihlimbarului, se poate admira o colecție foarte ciudată de insecte care au trăit prin regiunile baltice acum circa 50 milioane de ani și au rămas împregăte în ambră.

S-a stabilit că Europa nord-estică a fost acoperită odinioară de o floră luxuriantă și, în special, de conifere gigantice. Sub razele fierbinți ale soarelui, rășina din scoarța lor se

scurgea din abundență. Ea a devenit sarcofagul transparent al unor mari mulțimi de muște, fluturi, cărăbuși ba chiar mici animale.

De aceea, cînd se procedează acum la polizarea chihlimbarului se găsesc în el tot felul de insecte curioase, ba, într-un rînd într-o mare bucată de ambră a fost descoperită chiar o șopîrlă.

Unul din cele mai interesante obiecte ale muzeului este, însă, incontestabil a amforă naturală de chihlimbar care conține apă conservată mii de ani.

Un nou metal: argint-oțelul

Poate fi aliat argintul cu oțelul ? Pînă nu de mult, nici unul din mijloacele cunoscute nu permitea să se răspundă afirmativ la întrebare. Recent, însă, colaboratori ai Institutului de cercetare a metalelor neferoase din U.R.S.S. au realizat alierea argintului cu oțelul prin intermediul unei explozii.

În felul acesta a fost obținut un nou metal — argint-oțelul, care-și va găsi multiple utilizări în cele mai diverse ramuri economice. Astfel, reactoarele care produc acid sulfuric sint fabricate acum din oțel inoxidabil. Durata funcționării lor nu depășește trei luni. Fabricat din noul aliaj bimetalic, un astfel de reactor ar putea funcționa cîțiva ani.

Valvule artificiale

„Viciu mitral de origină reumatismală, însoțit de insuficiență și de tulburări circulatorii”. Auzind diagnosticul formulat de medici italieni, Rita Vigoritto, de 29 de ani, mamă a doi copii, a fost evident foarte afecta-

tă. Maladia constatată reclama o intervenție chirurgicală extrem de complexă. Un celebru chirurg peninsular, căruia i s-a adresat, a refuzat-o, pe cit de delicat pe atît de ferm, întrucît, i-a explicat el, e foarte riscantă și nu dorește să-și pună reputația în joc.

Rita și soțul ei Giovanni au hotărît atunci să se adreseze unor medici sovietici, care au răspuns la apelul ei și au invitat-o la Moscova. Operația a fost făcută de G. Soloviov, un chirurg cunoscut care a înlăturat porțiunile de valvulă mitrală roase de maladie

înlocuindu-le printr-o valvulă artificială din material plastic. Și, după cîteva săptămîni petrecute într-o clinică sovietică, Rita s-a înapoiat acasă.

Asta s-a întîmplat acum doi ani. Acum cîteva zile, tînăra pereche a venit la Moscova pentru un control. Cu acest prilej, profesorul Soloviov a putut constata, cu o mulțumire lesne de înțeles, că valvula artificială funcționează excelent.

Timpul, cel mai sever judecător, a dovedit că operația într-adevăr a reușit.

„Orizont-101”, cu diagonala de 65 centimetri. Producător : Uzina de aparate de radioteleviziune

DUPĂ SORGE...

Duelul între serviciile de informații continua

Malul apusean al lacului abia se ghicea în întuneric. Din când în când el era total estompat de perdeaua groasă de zăpadă care se abătea dinspre nord. O galupă care remorca un șlep inconjurate mai întâi cu grijă peninsula Kos-Agaci; urma să intre în strâmtoare pe lângă insulița Taș-Aral, unde apa era mai liniștită și se putea debarca fără mari dificultăți. Căci după debarcare, ocupanții șalupei trebuiau să mai descarcă și trei catfiri, pe care-i aduseseră cu ei ca să le care alimentele, munițiile, aparatul de emisie-recepție și alt echipament.

Maiorul Serafim Markin, conducătorul grupului operativ, ședea lângă căpitanul șalupei și încerca să deslușească eite ceva pe malul acoperit de zăpadă.

Cele trei zile de drum, pe timp de iarnă, pe lacul Balhaș — o adevărată mare de 600 de km —, printre deșerturi de nisip și munți golași, fuseseră foarte oboșitoare. Acum însă călătoria se apropia de sfârșit.

La bordul unei bărci pneumatice, câțiva din oamenii maiorului Markin ajunseră la mal și începură să tragă și șlepu. Curînd (mai era o oră pînă la ziuă), grupul operativ termină complet operația de debarcare, descarcă toate obiectele din șlep și expedie înapoi ambele ambarcațiuni. La prima vedere, cei 11 cekisti rămași pe inospitalierul mal în bătaia unui vînt de gheață semănau cu niște pescari veniți să-și încerce norocul în apele lacului. De altfel, unul dintre ei, un kazah care cunoștea malurile lacului ca pe propria-i iurtă, era pescar din tată în fiu.

În cele din urmă, zorile începură să străpungă încet stratul gros de nori din care se cerneau fulgi mari de zăpadă; întreg grupul, cu tot echipamentul încărcat pe catfiri, porni la drum spre o colibă de pescari. După hartă, urmau să dea de colibă undeva la sud de locul unde debarcaseră, în sătulețul Kalmak-Kurgan. Și într-adevăr, în scurt timp dădură peste o căsuță de lut cu ferestrele bătute în cuie: era un adăpost de pescari pentru sezonul de pescuit.

În timp ce careva fierbea ceaiul, Markin cercetă harta. Îndărătul unui lanț scund de dealuri trecea o potecă pe care păstorii își minau vara la păscut turmele de oi. Ceva mai departe de lac se întindea, pe sute de kilometri, o zonă despre care nu se știa absolut nimic. Tot ce izbutiseră să realizeze cartograful era să noteze din loc în loc indicația: „neexplorat”.

Markin lăsă în colibă trei oameni cu misiunea să exploreze țărnul spre nord și spre sud, dar nu mai departe de o zi de mers. Toți ceilalți urmau să pornească spre vest. Nu era deloc ușor de cercetat un pătrat cu latura de 50 de km, cu atît mai mult cu cît misiunea ce trebuia îndeplinită cerea maximum de prudență.

Oricum, a doua zi în zori după ce încărcară pe doi catfiri minimumul necesar pentru primejdioasa călătorie, grupul principal porni la drum peste dealuri spre vest.

Toată ziua străbătu un teren vălurit, fiind silit din cînd în cînd să escaladeze troiene înalte de zăpadă formate între șirurile de coline. Sufla un vînt rece ca gheața. Vizibilitatea era slabă. Amurgul, iar mai apoi noaptea, se lăsară repede. Dar, după două ore de popas Markin continuă drumul, aiungînd la miezul nopții la punctul stabilit.

Lăsaseră în urmă circa 50 de km. În sfîrșit se puteau odihni puțin. Conducătorul grupului ordonă oamenilor săi să scoată din bagaje sacii de dormit și le îngădui trei ore de somn. Spre ziuă se dezlîntă însă o puternică furtună, încît trebuiră să aștepte mai întîi ca ea să se potolească. Apoi porniră iar la drum, de astă dată însă spre sud, spre Baigor, singurul punct din zona aceea albă însemnat pe hartă.

sulița Uci-Aral. Acolo, într-o colibă, descoperiră patru cadavre jefuite de îmbrăcăminte. Pescarii kazahi fuseseră împușcați drept în față. Lîngă ei se aflau câțiva ciini, uciși și ei. Pe podeaua de lut se întipăriseră niște urme striate. După părerea lui Markin, erau lăsate de cizme militare cu talpă zimțată. Cînd leși afară din colibă, bănuiala îi fu confirmată. Vîntul nu izbutise să șteargă urmele lăsate de o cămilă și de un catfir încărcat cu poveri grele, precum și de doi oameni. Dar ce se întimplase acolo? Și unde dispăruseră cizmele cu talpă zimțată?

Clara alias Fra

4 ianuarie 1942
Undeva în vestul Europei.

La ora 14, Andrei se prezentă la locul stabilit, într-un scuar de lîngă o școală de arte plastice. Avea mîna stîngă prinsă de gît cu o eșarfă neagră, iar în cea dreaptă ținea un coș cu legume și o umbrelă cu minerul rupt. Vestonul albastru ponosit, pantalonii cenușii și bascul negru îi dădeau o înfățișare de om

necăjit care se duce, cu un aer îngrijorat, după treburi.

Cînd ceasul din turnul orașului bătu de două ori, Andrei se așeză pe o bancă, a doua din stînga intrării principale. După un minut se apropie de el o fată slăbuță, care se așeză lîngă dînsul, începuse să-și scoatească în geantă, scoase un ceas și, privindu-l, întrebă:

— Spuneți-mi, vă rog, orologiul din turn merge bine? Mă tem să nu întîrzii la gară...

— Nu, orologiul din turn e în urmă cu șapte minute, încît trebuie să vă grăbiți. Dar cît e ceasul dv?

— Al meu o ia înainte cu șapte minute, respiră ușurată fata.

După acest schimb de fraze convenite, Andrei își privi cu luare aminte noua cunoștință. N-avea mai mult de 19—20 de ani.

— Cum te cheamă?

— Clara, dar tatăl meu prefera să-mi spună Fra.

— Dacă-mi dai voie, am să-ți spun și eu la fel. Așadar Fra, ce-mi comuniciți tovarășul Ric?

un ins pe care eu îl cunosc bine și care a fost verificat de tovarășii noștri. Aici, în oraș, locuiește familia unei kolege de-ale mele, Pandora. Înainte de ocuparea țării de către hitleriști, fratele ei mai mare, Alfred, maior, a lucrat la serviciul de spionaj al armatei... Acum lucrează în administrația unui orașel balneoclimateric vecin, unde, după înfringere, s-au mutat cîteva instituții guvernamentale. Uneori Alfred vine să-și viziteze familia. E un adevărat patriot, dușman al ocupanților și al tuturor celor care colaborează cu ei.

— De ce n-a fugit la aliați?

— Mai întîi, împrejurările n-au fost favorabile. Apoi poate că s-a temut ca familia lui să nu aibă de suferit ori — cine știe? — poate a rămas din alte motive. Odată l-am întregat și mi-a răspuns: „Ar fi trebuit să fug mai demult”...

— Bine, și ce ți-a spus tovarășul Ric să-mi comunici în legătură cu maiorul?

— Îți propune să folosești marile posibilități ale acestui om. Dacă dorești, pot să-ți fac cunoștință cu el.

— Am să mă mai gîndesc la propunerea dumitale și am să-ți dau răspuns peste trei zile.

— De acord, încuviință Clara.

— Peste trei zile să mă aștepti tot aici la aceeași oră, îi spuse Andrei, înainte de a-și lua rămas bun de la omul de legătură al Mișcării de rezistență.

Pe chei îl aștepta Carlos cu autocamioneta lui. Prînziră la un restaurant de la periferie, după care părăsiră orașul. Aparatul de emisie-recepție al lui Andrei era excelent camuflat în mașină. Cum stabilea întotdeauna legătura cu Moscova în diverse locuri, aflate la distanțe de cîteva zeci de kilometri unul de altul, stația nu putea fi ușor depistată.

Moscova aprecie mult știrea transmisă de Andrei; în felul acesta se puteau obține informații sigure despre deplasarea trupelor germane din vest pe Frontul de răsărit.

După trei zile, Andrei se prezentă iar la locul convenit. Clara îl aștepta.

— Ai putea să te duci chiar astăzi acolo unde lucrează Alfred? o întrebă el.

— Evident.

— Atunci ia un tren de noapte. Miine la amiază am să fiu și eu acolo. La ora 1 să vii cu el în parcul de pe malul râului. Să nu-i vorbești despre ora fixată pentru întîlnirea noastră. Dacă n-au să

reportaj .
reportaj reportaj
portaj reportaj repor
taj reportaj reportaj re,
reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repo
j reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repor
aj reportaj reportaj reportaj

se ivească piedici neprevăzute, ai să-mi dai de știre și eu am să vin să-l cunosc. Dacă o să avem vreo dificultate, eu am să mă întorc aici și am să te aștept.

Cine era „Gerd”?

Micul orașel balneoclimateric, care-și datora faima izvoarelor sale de ape minerale, se transformase într-un fel în capitală provizorie a țării. În multe hoteluri se instalaseră instituții guvernamentale. Printre ele: direcția serviciului secret care colabora strîns cu organele de pedepsire germane și de fapt era un apendice al lor. În oraș fusese instaurat un regim de teroare. În mod normal Andrei n-ar fi trebuit să se ducă acolo și cu atît mai mult să înnopeteze în oraș. În timp ce Carlos vindea legume și păsări în piață, Andrei porni spre parc.

Cunoștința cu Alfred se desfășură simplu; amîndoi erau destul de hîrșiți în activitatea conspirativă ca să se poată lipsi de conveniențe.

— ...În primul rînd vă interesează, desigur, informații despre deplasarea trupelor germane și trimiterea lor pe Frontul de răsărit, nu? întrebă Alfred.

— Informații exacte ne-ar fi de mare folos...

— Noi obținem date amănunțite despre mișcarea trupelor germane... Dar asta nu-i totul, rosti Alfred, privindu-l iscoditor pe Andrei.

Neștiind la ce făcea aluzie maiorul, Andrei se mulțumi să întrebă:

— La ce vă referiți?

— Ceea ce am eu în vedere v-ar furniza informații mult mai prețioase și absolut exacte. Dar nu vă ascund că obținerea lor implică foarte mari riscuri pentru un om în situația dv. Totuși nu vă pot ajuta cu nimic, va trebui să vă bizuiți numai pe dv., pe forțele și posibilitățile dv.

— În situația mea totul e riscant, observă simplu Andrei. Dar, de fapt, despre ce-i vorba? Spuneți direct...

— Bine. Ați lua legătura cu un vechi agent al nostru, care a lucrat pentru serviciul nostru de spionaj încă cu mult înainte de izbucnirea războiului?

— Depinde cine este.

— E vorba de un agent german. Pe atunci era tînăr ofițer. Acum vine din cînd în cînd în oraș și rămîne mai mult timp, evident, pentru misiuni speciale. Nu încape îndoială că acest locotenent care s-a transformat în acești 9—10 ani în colonel al secției de spionaj a marului stat major al Luftwaftei poate fi o foarte prețioasă sursă de informații. Așa încît n-ați vrea să stabiliți, mai exact să reluați în locul nostru, contactul cu el?

— Rezultă că acum nu mai aveți legătură cu el?

— Exact.

— De ce?

— Am capitulat, iar el nu vrea să reia colaborarea cu noi nici chiar pentru o mare sumă de bani, pe care, de fapt, nici n-am avea de unde să i-o dăm. Dar dv., cred, puteți risca...

— Înainte de a vă da un răspuns, rosti Andrei după cîteva momente de gîndire, aș vrea să-i văd dosarul.

— Am prevăzut asta. Miine îl veți avea.

— Nu s-ar putea astăzi? Nu trebuie să ne mai întîlnim încă o dată. Nu e un oraș prielnic pentru contacte conspirative. Trimiteți-mi-l vă rog, dactilografiat, prin Clara.

— De acord.

În după amiaza aceleiași zile, Andrei și Carlos plecară din oraș. Pe drum Andrei studie cu luare aminte dosarul agentului „Gerd”.

Lev Vasile

(Continuare în pag. 11)

TURNEUL TEATRULUI „SOVREMENNIK“

Galina Volcek ne-a spus...

Astăzi, 6 noiembrie, își începe turneul în țara noastră teatrul „Sovremennik“ din Moscova. În formație completă, cunoscutul ansamblu va prezenta patru spectacole: „Bolșevicii“ de M. Șatrov, „Azilul de noapte“ de M. Gorki, „O poveste obișnuită“ după romanul omonim al lui I. Gonțarov și „Fără cruce“, după nuvela „Făcătoarea de minuni“ de V. Tendreakov.

La cererea redacției noastre, E. Zonina, reporter al Agenției de presă „Novosti“, a rugat-o pe Galina Volcek, actriță și regizoare la „Sovremennik“ să prezinte cititorilor români teatrul și spectacolele sale.

— Întimplarea face ca două din cele patru spectacole prezentate în cadrul turneului să fie regizate de mine. E vorba despre „O poveste obișnuită“ și „Azilul de noapte“. În „Fără cruce“ inter-

Galina Volcek în rolul Gracihei

pretez rolul bătrânei fanatice Graciha. Sunt foarte emoționată. Și de două ori, căci emoția actorului și emoția regizorului sunt două lucruri absolut diferite. Când mă aflu pe scenă, nu mai am timp să mă gândesc la sală, la reacția ei. Căci sunt ocupată, trebuie să comunic cu partenerul meu, să-mi interpretez rolul. Pe de altă parte, nu există nimic mai cumplit decât să-ți privești din afară propriul spectacol, să simți fluidul sălii, să observi „gafele“ actorilor, să suferi în același timp pentru ele și pentru greșelile tale, care acum nu mai pot fi remediate, căci spectacolul a ieșit în public, nu mai poate fi oprit, întrerupt.

După această introducere îmi îngădui să vorbesc puțin despre cele două spectacole ale mele.

Gonțarov a scris un roman pe care l-a intitulat banal: „O poveste obișnuită“, subliniind în felul acesta caracterul comun, lipsit de originalitate al temei.

În subiectul romanului și al piesei, scrisă de dramaturgul Viktor Rozov, totul e extrem de obișnuit — și prima dragoste, și prima infidelitate, și prima trădare, și prima dezamăgire. Banalitatea e ridicată la rangul de simbol. Iar noi am căutat să prezentăm pe scenă „povestea obișnuită“ a destrămării și năruirii unui suflet de om. Pe mine, ca actriță și regizoare, această problemă mă

preocupă mult. De aceea am și revenit la ea, turnând un film în două serii: „O poveste obișnuită“. Fără să repete spectacolul, filmul tratează însă aceleași probleme.

Când am montat „Azilul de noapte“ de Gorki mi-am propus aceeași misiune, aceea de a prezenta oameni înfrinți, distruși de o viață cumplită. Ei nu mai există ca individualități și sînt conștiinți de acest lucru. Dar cine le poate lua dreptul de a deplînge năruirea idealurilor lor?!

Prezența lor permanentă pe scenă (element, care n-a existat în spectacolul clasic din 1902 al Teatrului de Artă) subliniază și mai mult tragismul azilului.

Cred că în zilele noastre, tragedie în formă pură nu mai poate exista, de aceea Baronul în interpretarea lui Andrei Miagkov este un personaj tragicomic. Iar triumful Kostiliov—Vasilisa—Pepel este tragic, întrucît fiecare din acești trei oameni își distruge viața. Pepel, pentru că împrejurările îl obligă să-și calce pe conștiință și să fure; Vasilisa, pentru că trebuie să fie ipocrită și să mintă, iar Kostiliov pentru că o iubește sincer pe Vasilisa și pierderea ei echivalează pentru el cu moartea.

Recent, am terminat filmările la „Regele Lear“ în regia lui G. Kozințev, în care interpretez rolul lui Regan. Și acolo am revenit la tema care mă preocupă. Trebuie să mărturisesc că, deși am jucat în multe filme, n-am avut satisfacții deosebite. Regizorii mi-au folosit mereu datele fizice. Cred că în cinematografie am avut numai de două ori noroc, de fiecare dată cu Kozințev: în „Don Quijote“ și în „Regele Lear“. Kozințev mi-a insuflat dragoste pentru regia de film. Aș dori să fac un film despre viața de astăzi, după un scenariu original.

De asemenea, aș vrea să pun în scenă pentru teatrul „Sovremennik“ „Pielea de sârgi“ de Balzac, care abordează și ea eterna temă a dispariției individualității umane.

În scurt timp voi începe repetițiile cu piesa „Insula mea“ a dramaturgului estonian R. Kaugver și cu „Livada de vișini“ de A. Cehov. Poate că am să risc să joc în aceste spectacole ale mele, deși socotesc că e un lucru supraomnesc de greu.

Deși apropiate, toate acestea țin totuși de viitor. Acum, esențial e turneul nostru în România frățească. Pe care cu toții, regizori și actori, l-am așteptat cu nerăbdare.

E. Zonina

CINEMA

Vis de dragoste

Marea dragoste dintre compozitorul Franz Liszt și prințesa Carolina Witgenstein constituie subiectul noului film pe care îl turnează în coproducție cineaști sovietici și unguri. Echipa, găzduită la studioul „Lenfilm“, este „dirijată“ de cunoscutul regizor budapestan Marton Keleti.

Carolina Witgenstein l-a cunoscut pe Liszt în 1847, la Kier, unde celebrul pianist și compozitor se afla în turneu. Dragostea lor a durat cinci-sprezece ani și încercările repetate de

a o oficializa au rămas fără rezultat. Nici țarul Nikolai I din suita căruia făcea parte prințul Witgenstein, soțul Carolinei, nici Papa n-au permis divorțul și contractarea noii căsătorii. Dar aceste piedici n-au putut slăbi puternicul sentiment care-i unea pe cei doi. De Carolina este legată cea mai rodnică perioadă din activitatea creatoare a lui Liszt, aceea de la Weimar, unde s-a instalat perechea. Atunci compozitorul a scris pentru

Ariadna Șenghelaia, în rolul Carolinei și I. Dmitriev, în acela al prințului Witgenstein

mireasa sufletului său faimosul „Vis de dragoste“, care a dat și titlul filmului.

Și totuși în film nu predomină latura intimă a vieții lui Liszt. Marton Keleti, mare cunoscător al muzicii compozitorului, urmărește să prezinte cit mai amplu creația acestuia. Filmul va fi astfel „muzical“ în cea mai bună accepție a cuvîntului. Pentru că alături de partiturile lui Liszt va răsună și muzică de Beethoven, Chopin, Glînkă, Borodin, Wagner.

În rolurile principale au fost distribuiți actorul ungur Inre Sinkovics (Liszt) și actrița sovietică Ariadna Șenghelaia (Carolina Witgenstein).

Întrebată ce crede despre noul ei rol, Ariadna Șenghelaia a răspuns:

— Nu m-am gândit niciodată că voi interpreta rolul Carolinei Witgenstein. Orice actor visează că va juca într-o zi un personaj literar celebru, pe care îl iubește din copilărie și „îl vede“ în cele mai mici detalii. Eu n-am visat-o niciodată pe Carolina, deși știam multe despre ea și chiar o admiram pentru tăria și perseverența pe care le-a dovedit în atît de lungă încercare a dragostei sale. La început propunerea m-a surprins, dar acum sînt foarte, foarte bucurată că eu sînt cea care dă viață pe ecran muzei lui Liszt, femeii care a jucat un rol atît de important în viața compozitorului.

Cu prilejul filmărilor echipa a reconstituit itinerarul geografic al dragostei lui Liszt: Weimar, Budapesta, Leningrad (Liszt a vizitat de cîteva ori Rusia și această perioadă din viața lui va ocupa în film un loc important), Roma, unde se va filma scena în care Carolina Witgenstein se adresează Papei pentru a obține divorțul.

În alte roluri: Klara Luciko, Igor Dmitriev, Irina Gubanova.

ACTORI FĂRĂ MACHIAJ

Vedeta '70

Actrița Raquel Welch a fost lansată ca o replică americană a Ursulei Andress (de origine elvețiană) sau, mai pe scurt, ca o „anti-Andress“. Nu este prima și nici ultima replică de acest fel — o vedetă de succes declanșează o căutare febrilă de „dubluri“. Dar, de obicei, dublura, ca orice copie, nu numai că nu se poate măsura în popularitate cu „originalul“, ci dispăre de pe orizontul cinematografic după două, maximum trei filme. Și Elisabeth Taylor, și Marilyn Monroe au avut dubluri. Dar cine își mai aminteste azi de aceste „false-Liz“ sau „false Marilyn“? (Excepția nu face decît să confirme regula! Paul Newman, de exemplu, a pășit în cinema ca un „al doilea Marlon Brando“, dar după primele lui filme a fost clar pentru toată lumea că e vorba de un artist absolut original și foarte mare).

Cu Raquel Welch lucrurile au stat altfel. Vedeta, creată de producători după chipul și asemănarea Ursulei Andress, pentru a interpreta roluri de frumoase reci și necruțătoare, a ajuns-o destul de repede în popularitate, ba chiar se pare că și-a întrecut modelul. De altfel, Raquel are și dînsa acum copia ei, actrița începătoare Eddy Williams, cu același gen de frumusețe dar, cum scriu ziarele americane, „ceva-ceva mai vulgare“. De dragul adevărului trebuie să adăugăm că și Raquel Welch e ceva-ceva mai vulgară decît Ursula Andress.

Pe scurt, „lansarea“ unei noi vedete după un model existent a avut în cazul de față succes comercial. Poate pentru că noua „stea“ nu are individualitate. Dar lipsa de individualitate a fost de data aceasta „programată“. Ursula Andress și Raquel Welch sînt minunate făcute, impecabil de frumoase, dar pe ecran sînt oarecare. Pentru ca afirmația să nu pară nedreaptă, să ne gândim, nu la atîtea mari talente, ci măcar la prezențe memorabile, cum a fost Marilyn Monroe, de pildă. Pe cînd aceste două superbe actrițe, chiar dacă le-ai văzut de mai multe ori, tot trebuie să faci un mic efort ca să fii sigur că Ursula Andress a jucat în „A zecea victimă“, iar Raquel Welch în „Călătorie fantastică“ și nu invers.

„Loana“ și „Călătorie fantastică“ sînt cele mai bine cotate filme ale Raquelei Welch. În cel dintîi a interpretat rolul unei femei preistorice, în al doilea pe acela al unei femei a viitorului. Femeia primară, înarmată cu o biță, a fost și cea mai umană dintre eroinele actriței, care s-a plîns de nenumărate ori că filmele de pînă acum nu i-au dat posibilitatea unei demonstrații profesionale, ci doar estetice, fapt ce a făcut să se vorbească mai mult despre „fenomenul Raquel Welch“, adică de un anumit tip feminin. Dar dacă Loana a exprimat oarecărî simțăminte omenești, pentru personajul din „Călătorie fantastică“, înarmat cu laser, acestea au devenit simple rămășițe.

În ciuda caracterului ei stereotip, eroina permanentă a Raquelei Welch nu se vrea totuși de fel o „every woman“ — o femeie oarecare. Dimpotrivă, are pretenție la exclusivitate. În „Loana“ era nu o femeie preistorică, ci reprezenta Femeia Preistorică, în „Călătorie fantastică“ era nu o femeie a viitorului, ci Femeia Viitorului.

Cinematograful occidental are destui actori care „reprezintă“: printre ei și unii foarte înzestrați. Gregory Peck, de exemplu, a jucat multe roluri în care a fost nu un american, ci Americanul (să ne gândim la „Vacanța la Roma“, „Pe țarm“ etc.). Dar Peck e un bun actor și multe din aceste roluri le-a făcut bine; și totuși marile creații i-au izbutit atunci cînd a zvîrlit masca „reprezentării“.

Spre deosebire însă de Gregory Peck sau Elisabeth Taylor, Raquel Welch „reprezintă“ și atîta tot. Dincolo de agresivitatea eroinelor Elisabeth Taylor nu e greu de ghicit rădăcirea, plictiseala, dorul, teama. Pe cînd eroinele lui Raquel Welch sînt agresive din principiu. Femei ultramoderne, ultramancipate, cu nervi de fier, care calcă peste cadavre zimbînd cu niște dinți ca perlele și se îndreaptă netulburate spre țintă, într-o atrofie a simțurilor, a spiritualității. De aceea ea nu are nimic comun cu galeria creată, pe aceeași linie a „sufletelor tari“, de Greer Garson, Ava Gardner, Ingrid Bergman sau chiar Elisabeth Taylor.

Ian Bereznîki

arta
la arta arta
arta arta arta
arta arta arta arta
arta arta arta arta arta
ta arta arta arta arta arta
arta arta arta arta arta
ta arta arta arta arta arta
arta arta arta arta arta

— Vă rog să nu mai clănțăniți din dinți, că nu se aude ce spune vampirul...

tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica

rămân sînt capabile să înregistreze atîtea nuanțe, încît creierul este alimentat aproape normal cu senzații. Pe de altă parte, cercetătorii au constatat că tratamentul unor boli ca poliomielita sau cataracta provoacă stări de agitație anormală, comparabile cu semne de maladie mintală. Poliomieliticii plasați în plămînuț de oțel manifestau faze de anxietate și halucinații, iar bolnavii operați de cataractă și obligați să stea legați la ochi câteva zile încercau să-și smulgă bandajul, prezentînd manifestări asemănătoare cu cele ale poliomieliticii. Ceea ce era însă și mai ciudat era faptul că indivizi normali, puși în condiții asemănătoare, se comportau identic. Cauza comportamentului nu era deci boala, ci izolarea. De aceea și cercetările au avut drept obiect izolarea.

Cum s-a procedat? Subiecți voluntari cu simțurile întrerupte prin metoda descrisă la început au fost plasați în cuburi de experiență și observați de psihiatri printr-o ferestruică. Rezultatele au depășit orice așteptări: unii subiecți n-au rezistat nici 5 ore, iar cei mai „duri” au abandonat după 72 de ore, dar în ce stare! Deveniseră prada unei frici și iritabilități in-

În cubul de izolare senzorială

explicabile, pierduseră noțiunea timpului, iar imaginea despre schema lor corporală se alterase, unii aveau impresia că trupul li se detașase de cap. Dacă experiențele n-ar fi fost întrerupte, halucinațiile i-ar fi făcut să înnebunească. Cu toții simțiseră acut nevoia unui contact social.

Fenomenele înregistrate au confirmat necesitatea unui aport minim al simțurilor către creier pentru ca omul să poată judeca, dormi, mânca, într-un cuvînt să se comporte normal. Mai mult, dacă izolarea senzorială dura chiar numai zece ore, tulburările continuau să se manifeste și ulterior încă cel puțin o oră. La punctul la care au ajuns deocamdată experiențele, se poate afirma că izolarea senzorială, suprimînd contactele indispensabile cu realitățile exterioare și cu un mare număr de realități ale însuși organismului, sfîrșește prin a deregla funcțiile mintale, la fel cum se dereglează o mașină scăpată de sub control. Pe scurt, cum rolul senzațiilor este de a înregistra diferențele, suprimarea acestor diferențe are drept rezultat suprimarea senzațiilor. Spiritul nu mai are punctele sale de reper obișnuite, punctele de sprijin, de contact

cu realitatea dispar, ceea ce se soldează cu halucinații și cu celelalte manifestări mai sus amintite.

Dar halucinațiile pricinuite de izolarea senzorială seamănă în mod ciudat cu cele ale omului în starea de „pre-somn”, în starea în care conștiința, încă neadormită, vagabondează amestecînd visele cu realitățile. La rîndul lor, ambele se apropie mult de o a treia categorie: halucinațiile somnului artificial în cura de somn. În toate trei cazurile omul este rupt de lumea exterioară, la creier nu mai parvine nici o senzație, se produce un fel de deconectare, care poate provoca tulburări, dar care totuși este indispensabilă. Încît o izolare senzorială limitată și periodică este necesară organismului și, în consecință creierului, conștiinței. Acesta este și motivul pentru care se preconizează ca izolarea senzorială să fie folosită în unele cazuri (dereglări psihice în raporturile cu lumea exterioară) ca terapeutică, întocmai ca și cura de somn. Aplicată nu numai ca mijloc de vindecare, dar și de investigare, această reducere a stimulilor exteriori ar urma să dureze 2-6 zile. Bolnavii înținși în paturi confortabile, în camere perfect obscure, cu ochii și urechile astupate, cu brațele fixate în cartoane rigide etc. nu vor comunica decît cu medicul curant. În caz de nevoie ei vor avea, totuși, la dispoziție o sonerie prin mijlocirea căreia vor putea chema personalul și întreține tratamentul. Amănunt interesant, subiecții care n-au prezentat tulburări halucinatorii înaintea curei le-au căzut pradă în cursul acesteia, în timp ce bolnavii cu halucinații s-au vindecat.

GEOLOGIE

Centura metalică a Pacificului

Cu toții am auzit în școală despre centura vulcanică a Pacificului care cuprinde vulcani activi și unde se petrec cutremure catastrofale. Din această centură fac parte arhipelagul japonez, Filipinele, Kamciatka, litoralul Americii de Nord și de Sud.

Este o zonă de munți de foc și de continui mișcări ale scoarței terestre, care se desfășoară de-a lungul giganticelelor falii ce încadrează Pacificul, în care tranziția de la continente la ocean are o structură originală: grosimea stratului granitic e mai mică și în apropierea scoarței răzbat mase dense din învelișul profund al Pămîntului: mantaua.

Acest ancadrament al Pacificului s-a deosebit însă și în vremi mai depărtate printr-o activitate tectonică intensă, despre care mărturisesc enormele centuri vulcanice din cretacicul superior, ce s-au format acum 90-60 milioane de ani și se întind paralel cu faliile oceanului. În aceste centuri vulcanice, în afară de roci vulcanice, lave și tuf, există și roci cristaline, graniturile, care au luat naștere în cursul răcirii rocilor topite. Graniturile și rocile înrudite cu ele sînt însoțite de diverse metale: cositor, tungsten, plumb și zinc. Aurul e legat de varietățile de roci granitice îmbogățite cu mangan și fier.

Rocile magmatice metalifere și zăcămintele de minereuri care le întovărășesc, formate într-o epocă geologică relativ recentă, se propagă într-o vastă panglică care unește răsăritul Asiei cu Cordilierii din America de Nord și de Sud.

Acad. Serghei Smirnov, care a numit această zonă „centura metalică” a Pacificului, a atras atenția geologilor asupra acestei fabuloase de bogate regiuni, semnăind în același timp și legile de repartizare a diverselor tipuri de minereuri. El a arătat că zăcămintele cele mai tinere (din terțiar și cuaternar) se află în zona interioară a centurii Pacificului, în actualele ghirlande insulare vulcanice. Cele mai caracteristice metale pentru această zonă internă sînt aurul și cuprul. Prin ancadramentul continental al regiunii oceanice trece o vastă zonă exterioară cu zăcămintele mai vechi (din mezozoic) și foarte bogate în cositor, tungsten, pe alocuri aur, antimoniu, mercur etc.

În U.R.S.S. de studierea centurii metalice a Pacificului se ocupă Institutul de geologie a Extremului Orient de pe lângă Academia de Științe, înființat la Vladivostok în 1960. Misiunea cercetătorilor săi era să stabilească repartizarea metalelor pe un vast teritoriu al centurii metalifere în vederea organizării unei prospecțiuni mai susținute.

În ultimul timp, hărțile geologice și metalogenice de previziuni asupra părții sovietice a „centurii metalice” au fost confirmate de noi descoperiri. Astfel, în zona de mijloc a lanțului Sihote-Alin, unde fuseseră prevăzute minereuri de tungsten și metale rare, s-au descoperit cu adevărat importante zăcămintele de asemenea metale. Rezervele de minereuri de cositor și de aur stabilite în cursul analizei metalogenice au depășit presupunerile.

Succesele dobîndite în descoperirea de noi depozite metalifere în zona centurii metalice a Pacificului sînt astfel

În planul doi vulcanul Kliuevsk din Kamciatka

rodul acțiunii comune a savanților și a geologilor practicieni. La drept vorbind, și aceștia din urmă sînt de fapt cercetători; observațiile lor, sintezele datelor reale, concluziile și recomandările pe care le fac asupra amplasării puțurilor de prospectare sînt tot atîtea lucrări de cea mai mare importanță științifică.

De altfel, paralel cu vastele cercetări care se fac pentru situarea pe o bază științifică a prospecțiunii zăcămintelor de minerale utile, specialiștii încearcă să rezolve și problemele „marii” geologii a Pacificului, anume: stabilirea factorilor care determină caracterul intens metalifer al centurii Pacificului și în ce măsură el se datorește particularităților structurii profunde și ale compoziției materiei din scoarța terestră.

PERSPECTIVE ULUITOARE

Manevrarea din afară a creierului

Indrăznețe și reușite aventuri ale cunoașterii și tehnicii din secolul nostru (cibernetică și un exemplu) au modificat mult atitudinea tradițională față de descoperirile care la prima vedere par străni: oamenii ezită din ce în ce mai puțin să-și transforme sfiata față de descoperirile uluitoare în limbajul de a le dezvolta și alături, chiar dacă aceste surprize în loc să se ordoneze în explicații echilibrat-liniștitoare devin parcă din ce în ce mai tulburătoare.

De cîteva ani o sumă de cercetători din S.U.A., Uniunea Sovietică, Suedia și Canada realizează experiențe pe creier de animale și de oameni în care s-au implantat electrozi. Mii de exemplare de pisici, șobolani, ciini, delfini și mai ales maimuțe sînt studiate luni și ani după ce li s-au introdus cîteva zeci (uneori peste o sută) de fire metalice foarte subțiri în creier. Operația se face cu mare finețe, cu aparate de micromanipulare cu care se minuiesc microelectrozi, despre care se poate spune că n-au grosime (40 000 de astfel de fire lipite unul lângă altul abia dacă dau un milimetru grosime!). Așa încît se poate introduce un fir chiar într-o celulă nervoasă, ba chiar într-o anumită regiune a ei, fără a-i perturba funcționarea normală. Întreaga aparatură a unui asemenea „stimulator” (baterii, transistori, mecanism de ceasornic) nu e mai mare decît două cutii de chibrituri suprapuse; ea poate fi purtată fără nici o opunere de animal ani de zile. Un emițător aflat în apropierea cuștii (sau parcului) în care

se află animalul trimite unde spre electrozii cu care se termină firele al căror capăt atinge anumite regiuni din creier.

Se pot ordona astfel mersul sau oprirea, „rîsul”, clipirea din ochi, luarea unei atitudini amenințătoare sau supuse. Și este un spectacol impresionant acela oferit de o întreagă colonie de maimuțe care face aceleași mișcări, ca o companie de soldați ce ascultă comanda instructorului. Stimularea regiunii din creier numită hipotalamus poate determina comportări ciudate: animalele care au mîncat copios pot fi determinate să mai caute hrană, cele care n-au mîncat sau băut zile întregi pot refuza hrana sau băutura.

Într-o altă colonie de maimuțe, un electrod implantat în creierul „șefului” atîngea regiunea numită nucleul caudat, care determină comportarea agresivă. De cîte ori „șeful” lua o atitudine agresivă maimuțele erau dresate să apese pe o pîrghie care declanșa o undă stimulatorie în aparatul de emisie aflat în apropiere. Undele ajungeau la electrodul implantat în regiunea nucleului caudat și neutralizau funcția de agresivitate, încît deodată „șeful” devenea pașnic. Uluitoare au fost și experiențele savantului suedez Olds care a implantat electrozi în creierul unui șobolan și anume în centrul care determină euforie, senzații voluptuoase similare celor pe care le provoacă stupefianțele. Dresăți să declanșeze ei înșiși stimulul, șobolanii au dat dovadă de tendințe „vicioase” de... parcă ar fi fost oameni!

Spre deosebire de drogarea chimică, cea electrică nu are urmări patologice, dar sociologii se întreabă ce s-ar întâmpla dacă aparatele ar fi folosite de firme laconice de ciștig cu orice preț și care le-ar difuza printre oameni... Căci experiențele au arătat la oameni răspunsuri identice cu cele ale animalelor. În clinici, accese violente de furie au fost repede calmate. Suferinzi de epilepsie cărora li s-au implantat electrozi apasă pe o mică pîrghie cînd simt apropierea crizei, declanșînd o stimulare care liniștește convulsiile. Celule fotoelectrice instalate pe corpul unui pacient cu leziuni ale nervului optic au transformat înregistrările luminoase în curenți care au stimulat (prin electrozii implantați) centrul vederii din creier făcînd ca imaginea să fie văzută din exterior așa cum vedem, de exemplu, literele mișcătoare ce se desfășoară pe un ecran luminos. Psihologii care studiază mecanismul memoriei au obținut rezultate senzaționale prin stimulatori. Un cercetător canadian parcurgea cu stimulii radioelectrice diferite zone ale creierului unei bolnave de epilepsie pentru a găsi leziunile, cînd deodată pacienta a început să descrie cele resimțite cu cîteva ani în urmă, la nașterea unui copil, cu înimaginabilă bogăție de detalii pe care nici un om în stare normală nu ar putea să le cuprindă. Părea că toate simțurile ei — vizual, auditiv, tactil, kinestezic — ar fi lucrat simultan cu maximum de randament, încît descrierea semăna mai curînd cu o schiță a unui genial scriitor și nu cu povestirea unei femeii simple. Departe de a fi exagerarea subiectivă, fantastică, halucinantă a unor percepții, cele descrise de femeie corespundeau cu cea mai obiectivă realitate, verificată de medici cu o lungă practică a nașterilor.

În felul acesta, stimularea electrică ar putea dezvălui înregistrări de detalii care, prin finețea și mulțimea lor, nu pot fi readuse normal în amintire.

Nu e greu de înțeles ce importanță poate avea acest lucru în zeci de situații, începînd de la ajutorul dat anchetatorilor de un martor al unui delict penal complicat, pînă la stringerea unui imens corp de date experimentale de către omul de știință care urmărește desfășurarea unui fenomen fiziologic, de către istoricul sau sociologul care urmăresc fenomene de psihologie colectivă, etc. Este o metodă subtilă de a studia un domeniu plin de necunoscut: mecanismul visului. S-ar putea produce „vise dirijate” la dorința și comanda celui care minuieste emițătorul-stimulator. S-ar putea declanșa din însăși rezerva acumulată în memoria subiectului trăiri, viziuni pe care stimulatorul le potențează înzecit, încît ceea ce declanșează filmul sau T. V. poate apărea rudimentar de simplist. Ca la orice manifestare de progres științific-tehnic au început însă să fie avansate și sugerări de utilizare tiranică, reacționară. Astfel, ca o simetrie la binecunoscutul „creier electronic” în care mecanisme tehnice încearcă să imite capacități umane, s-au preconizat folosiri ale creierului uman ca o mașină aservită care să poruncească prin electrozi unor „roboți”, de fapt oameni în carne și oase. Ca și cealaltă uriașă descoperire, energia atomică, și aceasta poate aduce astfel fericire sau dezastru omenirii după cum este folosită, după cum forțele constructive le înving pe cele destructive.

Policlina satească

Foto: A.P.N.

ENDOCRINOLOGIE

Gigantismul virstei adulte

În celebrul lui roman „Lupul marilor”, Jack London a făcut portretul unui temerar pirat al mărilor și oceanelor, căpitanul de vas Lup Larsen — un personaj masiv, uriaș, cu miinile foarte mari, vocea groasă și tunătoare și cu trăsăturile exagerat de accentuate, aproape desfigurate. Este neîndoielnic că și celelalte semne subiective: migrenele atroce, stările de orbire temporară care-l cuprindeau periodic pe eroul cărții, erau tipice pentru un caz de **acromegalie**, pe care de bună seamă că scriitorul american îl întâlnise în realitatea imediată.

Într-adevăr, acromegalia (**akros** = extremități; **megalie** = mărirea) este o boală endocrină caracterizată prin mărirea considerabilă a extremităților și printr-o creștere disproporționată în grosime a capului, care duce la schimbarea caracteristică a înfățișării. Boala este provocată de un exces al activității hormonului de creștere (somatotrop) secretat de lobul anterior al glandei hipofize, datorat de cele mai multe ori apariției și dezvoltării unei tumori benigne: **adenomul eozinofil al antehipofizei**.

Trunchiul acromegalicului este gros, cu toracele mare și lat; bazinul este larg, iar membrele inferioare îngroșate la coapse și modificate în paranteze. Miinile și labele picioarelor se lătesc și se îngroașă, părțile moi de asemenea, în ciât degetele devin cilindrice, în formă de „cîrnăciori”. Mai atrage, de asemenea, atenția disproporția dintre mărirea degetelor și dimensiunile relativ mici ale unghiilor.

Fața acromegalicului se alungește, proemeții și arcadele sprincenelor devin proeminente, bărbia se dezvoltă înainte și în jos, buzele se îngroașă și se răsfîrîng, urechile se lărgesc, limba devine mai lungă și mai lată, iar dinții se depărtează între ei.

O dată cu aceste modificări de creștere și de formă a diferitelor părți ale corpului se instalează un întreg sir de tulburări provocate de compresia pe care o exercită tumoarea asupra organelor din cutia craniană: dureri de cap,

scăderea auzului și vederii, nevralgii faciale, uneori psihoze sau crize de epilepsie, precum și tulburări ale activității sexuale.

În tratamentul acestei forme de gigantism (macrogenitosomie) care apare în adulți, principalul rol îl joacă radioterapia hipofizară aplicată în mai multe serii, separate pe intervale de 6—12 luni. În acromegaliile cu evoluție rapidă și cu accentuate tulburări de vedere — ca și în cazurile așa-zise radiorezistente — este indicată extirparea chirurgicală a tumorii, intervenție care trebuie făcută într-un serviciu de neurochirurgie. După 4—8 săptămîni de la operație, pentru prevenirea recidivelor — în cazul extirpării parțiale a adenomului — se aplică din nou radioterapia, combinată cu hormonoterapia, pentru frinarea excesului de hormon de creștere prin hormoni estrogeni și androgeni (testosteron).

Dr. St. Ivancenko

ARTICOL
CERUT DE CITITORIRinichiul
și hipertensiunea

Rinichiul joacă un rol important în declanșarea hipertensiunii arteriale. Nu se cunoaște încă cu precizie mecanismul patogen al hipertensiunii renale. Experiințele fiziologice făcute mai demult au reușit, prin pensarea artificială a unei artere renale, să provoace hipertensiunea la animale. Substanțe hipertensive ar antrena apariția maladiei. Dar aceste experiențe foarte interesante nu explică desigur totul. Au fost incriminate de aceea și alte mecanisme de producere a hipertensiunii izolate sau în „colaborare”. Astfel: insuficiența rinichiului în ce privește eliminarea sau inactivarea unei substanțe presoare extrarenale; insuficiența producerii unei substanțe vasodilatatoare; producerea de substanțe vasoconstrictoare; stimularea unui mecanism presor extrarenal. Și mai sunt și altele.

Indiferent de cauză, hipertensiunea de origine renală se datorește unei rezistențe periferice crescute; tensiunea diastolică („minimă”) este deci crescută în jurul cifrelor de 120—130 (sau peste), bolnavii sînt palizi, deoarece există o vasoconstricție periferică, iar modificările fundului de ochi au drept elemente caracteristice: hemoragii, exsudate, edem pulmonar.

Hipertensiunea renală poate surveni în cursul nefritei acute îmbrăcînd și forme labile cu oscilații tensionale. În acest din urmă caz se admite că ar exista o componentă neurogenă însem-

nată în declanșarea ei. Sub numele de „hipertensiune postinfecțioasă” se descrie o ridicare a valorilor presiunii arteriale — în lipsa unor semne clinice sau de laborator de atingere renală — care apar oapă stări infecțioase acute, în special infecții ale căilor respiratorii superioare. Se consideră că această formă de hipertensiune traduce o suferință vasculară generalizată, în cursul căreia ar fi interesat și rinichiul, dar fără altă manifestare clinică decît ridicarea presiunii arteriale.

Nefritele cronice se caracterizează prin creșterea tensiunii arteriale care poate lua adesea aspectul unei hipertensiuni maligne.

Alte boli de rinichi „hipertensive” sînt: pielonefrita cronică, glomeruloscleroza diabetică, rinichiul polichistic, hidronefroza etc. De multe ori, aceste „cauze locale” atrag după sine creșterea tensiunii și acesta este un noroc, căci o tratare chirurgicală îl va vindeca în mod definitiv pe bolnav. Astfel, o deformare renală unilaterală poate atrage după sine hipertensiunea. Îndepărtarea rinichiului respectiv duce la scăderea tensiunii.

Dr. I. Sovetov

E BINE SĂ ȘTIM

De la gură...
mai departe

În multe capitole ale patologiei, **profilaxia** — „cheia” medicinei moderne — se află în mina noastră. În prevenirea bolilor tubului digestiv această idee apare și mai clar. Pentru a realiza acest deziderat se cer măsuri simple, elementare. Să încercăm să schițăm deci „drumul” făcut de alimente din gură pînă în intestin pentru a desprinde cîteva învățăminte.

În gură are loc prima „prelucrare” a alimentelor: dinții taie și sfărîmă, limba amestecă, iar saliva, pe de o parte înmoaie amestecul, iar pe de alta, prin fermenții pe care îl conține, începe să transforme făinoasele în zaharuri.

Bine mărunțite, alimentele mestecate în gură ajung în stomac unde se continuă procesul digestiei. Stomacul, „pungă” musculoasă cu o capacitate de 1,5—2 litri, căptușită cu o mucoasă, secretă un suc acid care conține acid clorhidric și un ferment. Acest suc începe modificarea proteinelor, căutînd să le desfacă în părțile din ce în ce mai mici. Stomacul amestecă în continuare alimentele și după un anumit interval le evacuează puțin cîte puțin în duoden. Alimentele părăsesc stomacul în funcție de cantitatea și mai ales de calitatea lor. De pildă: 200 g supă clară, concentrată de zarzavat sau carne, 100—200 g lapte fierț sau 100 g ouă fierte moi sînt evacuate în 1—2 ore; 150 g piine neagră sau albă sau 100 g friptură de vițel în 3—4 ore, iar 150 g fasole verde fiartă sau 250 g carne de porc slabă în 4—5 ore.

Mîncarea ajunsă în duoden și apoi în intestinul subțire provoacă secreția sucurilor digestive specifice acestor segmente ale tubului digestiv, precum și a glandelor „anexe”: ficat și pancreas.

Deși secreția sucurilor se face reflex — adică fără voia noastră — starea sufletească poate interveni în bunul mers al digestiei. Supărările, emoțiile negative opresc secrețiile și întîrzie golirea stomacului. Satisfacțiile, emoțiile pozitive determină creșterea secrețiilor digestive. De asemenea, aspectul și mirosul plăcut al alimentelor au un efect favorabil asupra digestiei și crește apetitul.

Dacă alimentele nu sînt modificate de ficcare sector digestiv în parte, pot apare efecte supărătoare. Astfel, dacă din gură lipsesc dinți sau măsele, mîncarea nu este destul de mestecată, iar stomacul va fi suprasolicitat. În cauzele neplombate pot exista microbi care să irite mucoasa gastrică. Cei care mîncă în grabă, „pe nemestecate”, supun stomacul la o „muncă” grea, care, în timp, nu rămîne fără urmări.

Mesele neregulate dereglează „orarul” de secreție a sucurilor digestive și obosesc stomacul. Băuturile alcoolice și tutunul irită mucoasa gastrică, de asemenea mîncărurile picante, prea fierbinți sau prea reci.

Din cele de mai sus reiese că, pentru a preveni tulburările digestive, trebuie să se evite înghițirea pe nemestecate, neglijarea danturii, mesele neregulate, alimentele greu de mistuit (cu grăsimi prajite și rîtașuri) sau condimentate excesiv și — mai presus de orice — e bine să se evite enervările în timpul mesei.

Dr. Z. A. Barski

esculap
esculap esculap
sculap esculap escula
lap esculap esculap esc
sculap esculap esculap
culap esculap esculap escu
ap esculap esculap esculap e
sculap esculap esculap escula
lap esculap esculap esculap e

Poșta medicului

G.G.S. — București 1) Atunci cînd se formează lichid în cavitatea vaginală testicularului (seroasa care învește această glandă), procesul exsudativ consecutiv unei infecții poartă numele de **hidrocel**. Prin **varicocele** se înțelege însă dilatația venelor spermatiche (varice). 2) Operația nu influențează negativ potența. 3) Nu-i prea tîrziu, ci tocmai vîrsta potrivită pentru o viață conjugală armonioasă. 4) Nu știm ce înțelegeți prin „dezvoltare”, dar dacă înțelegeți creșterea staturală, la 21 de ani este prea tîrziu să urmați un tratament stimulator.

BERUS — Brașov: 1) Cei mai frecvenți șerpi veninoși europeni sînt: **Vipera ammodytes** (în Balcani și în țara noastră); **Vipera Berus** (în Germania); **Vipera ursini** (în Austria). 2) Serurile antiviperine polivalente produse în țara noastră (la Institutul Cantacuzino) sînt eficiente împotriva toxinelor celor trei specii. 3) Serul conținut în fiole de 10 ml se administrează imediat injectîndu-se împrejurul mușcăturii, în cazurile grave se recomandă chiar 40 ml intravenos. Cu cît intervalul de timp dintre mușcătură și administrarea serului e mai lung, cu atît doza de injectat trebuie să fie mai mare. 4) În afara ligaturării imediate cu un garou ascuțit deasupra mușcăturii și a sugerii rănii (dacă cel care sugă nu are leziuni bucale!), se mai practică arderea locului mușcat cu o androa înroșită în foc sau cu o lamă de bricag incandescentă (ori excizarea cu electrocauterul a zonei mușcate, dacă există un spital în apropiere?). Se mai recomandă a se injecta împrejurul mușcăturii 5 ml soluție de MnO_2K : 1:1000 (culoare roz-deschis care, prin acțiunea sa oxidantă, distruge veninul de șarpe. La nevoie, după ce s-a supt rana, se presară peste ea o pulbere foarte fină de MnO_2K).

S.DUMITRU — Oravița: 1) N-am înțeles bine doleanța dv.: un remediu pentru creșterea ori pentru înlăturarea părului de prisos? Vă rugăm să reveniți mai detaliat. 2) Vitaminoterapia intensivă (B_{12} Complex B, C, B₆, B₁), hormonii anabolizanți (Madiol, Naposim, Steranabol, Dianabol etc.) și — în ultimă instanță — insulina în doze progresive (pînă la 20 u.i.) sînt principalele medicamente pentru combaterea debilității fizice.

SILAGHY ADALBERT — Oderhei: 1) Vă recomandăm următoarea loțiune pentru albirea tenului: Camfor 1 g, hidroxichinonă 3 gr, rezorcina 1 g, acid fosforic oficial 5 pic. tinctură benzoic 2 g, apă distilată 140 ml. 2) Executat de către un specialist, masajul facial poate fi eficient.

NISTOR VASILE — Galați. Sindromul Klippel-Feil (și nu Teil, cum ați înțeles dv) se mai numește „boala oamenilor fără gît” și este o anomalie congenitală, care constă în reducerea numerică a vertebrelor cervicale (de obicei 6 în loc de 7). Caracteristică este scurteaza gîtului, în ciât capul pare că se înserează direct pe torace, cu mișcări limitate la flexie și extensie și cu implantarea joasă a părului pe ceafă. Afecțiunea se însoțește adeseori de o spondiloză sau de o cifoscolioză avansată. Se poate diagnostica ușor radiografic. Anomalia este ireversibilă, dar printr-un tratament cu băi de nămol, solux, ultrasunete sau curenți diadinamici se pot ameliora tulburările nevralgice. Asupra băilor termale de la Felix sau Herculane poate opina numai medicul care vă tratează.

CINTAR DUMITRU — Lugoj: 1) Afecțiunea dv. necesită foarte mult răbdare, perseverență și încredere în medicii care vă îngrijesc și nu poate fi tratată nicicum prin corespondență. 2) Nu putem interveni pentru internarea dv. la clinica A.S.C.A.R., dar dacă medicii curanți consideră necesar acest lucru v-ar putea ei face recomandarea solicitată.

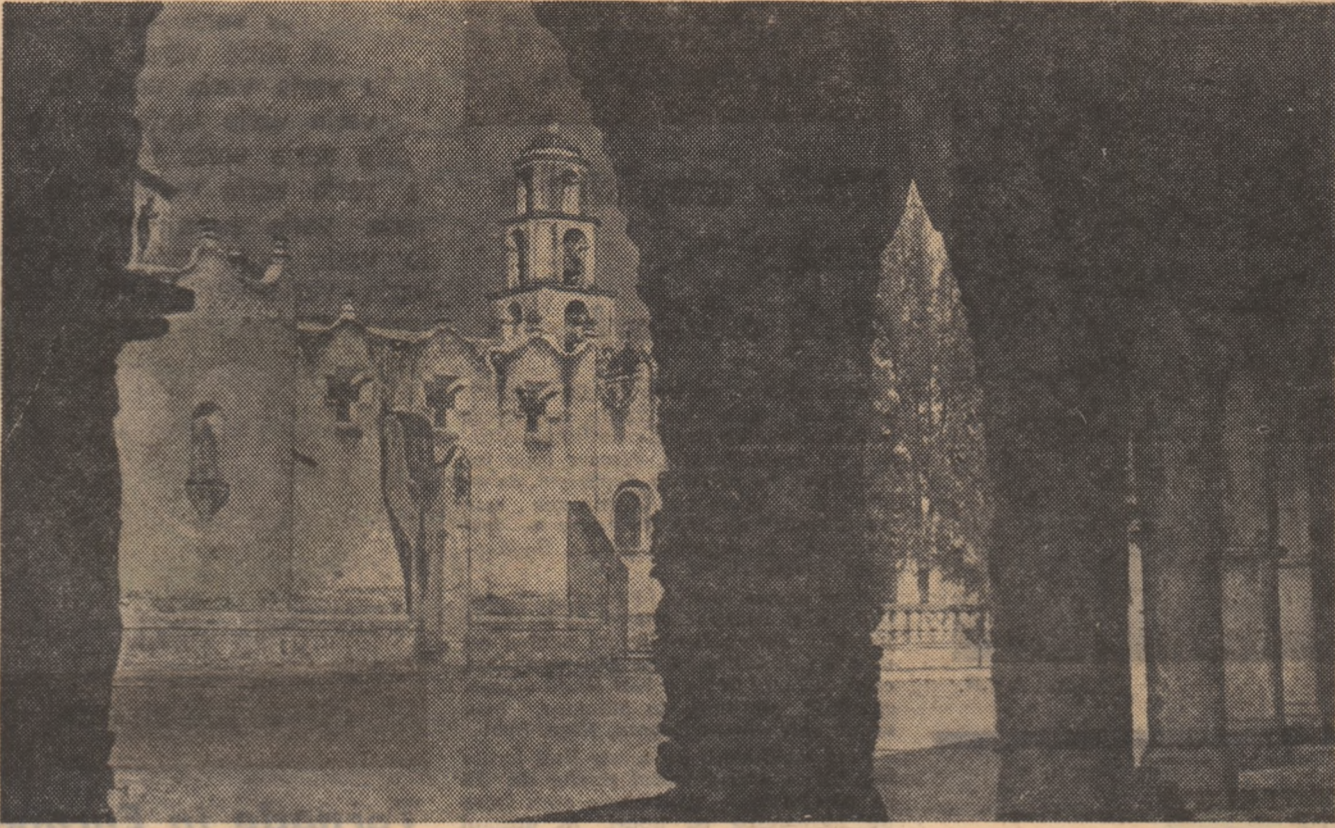
LAZARESCU — STEFAN — București: După cinci ani de la accidentul neurovascular, o recuperare totală nu mai este credem, posibilă. Cure îndelungate cu Clofibrat (8—12 săptămîni, cu pauze de 14—21 zile între serii) 6—9 capsule/zi, Agrozol 3 cpr./zi, masaj, gimnastică medicală și... voință, multă voință de a vă adapta la o nouă situație, iată sfatul nostru sincer.

(Continuare în pag. 11-a)

— Nu-i nimic grav! Suferiți numai de insomnie. Duceți-vă acasă și traieți un somn bun...

Umbra amurgului peste orașul-muzeu Atotonilco

MEXIC

Viața nocturnă a semideșertului

— Asta-i celebrul semideșert, mi-a spus doctorul Franko, care mă însoțea în călătoria de la Mexico-City la Veracruz. În cursul zilei toate vietățile se ascund în tufișuri și vizuini, în schimb noaptea...

Ultimele cuvinte ale doctorului au fost însă înăbușite de un zgomot care amintea de un foc de armă. Ridicând nori de praf, mașina a alunecat într-un șanț, s-a izbit de un bolovan și a încremenit.

— Sinteți toți teferi? a întrebat îngrijorat doctorul.

Am deschis portiera și am coborât pe șosea. Plesnise camera unei roți din față, aripa dreaptă se turtise și, pe deasupra, se defectase ceva și la motor.

— Afurisită treabă, a comentat necăjit șoferul. Trebuie să innoptăm aici.

Numai eu mă bucuram de popasul fără voie. Mi se oferea posibilitatea nesperată de a cunoaște mai de aproape viața unui semideșert și încă din Mexic, țară cu soare torid și peisaj atât de divers...

După cină am început să ne pregătim de culcare. Cu gândul tainic de a hoinări de unul singur în zori, mi-am aranjat culcușul sub mașină. Deși mă pindeau tot soiul de primejdii: puteam fi mușcat de șerpi, zgâriat de pisici sălbatiche, devorat de termite sau asfixiat de mirosul fetid al unor insecte, am refuzat să mă culc în mașină. M-am acoperit cu o foaie de cort și m-am prefăcut că dorm.

Cerul era spuzit de stele și adia un vânt răcoros. Era o liniște desăvârșită. Simțeam că mă cuprind oboseala și mă învăluie somnul. Deodată, însă, am auzit foarte aproape de mine un pă-

trunzător și de rău augur „Miau, fiș-ș!” care a făcut să mă treacă fiori.

Era pisica deșertului. Vinător nocturn, care-și urmărește cu îndârjire victima, pisica deșertului vede și aude perfect. Se cațără până și în cactuși și caută cuiburi cu ouă de ciocănitoare. Ghimpii foarte ascuțiți ai acestui arbust n-o supără de loc, căci labele îi sînt prevăzute cu niște pernuțe solide ce nu se tem de înțepături.

E un animal de pradă extrem de periculos, mai cu seamă noaptea. Când e rănit, miaună înfricoșător, zgîrie și mușcă cu disperare. Vinătorii îl compară cu un ciine turbat, pentru că niciodată nu știi ce intenții are.

Treptat, mieunatul s-a depărtat totuși de mine. La un moment dat am auzit un foșnet: spre mașină se îndrepta un șoarece-cangur dar, simțind un miros necunoscut, a sărit în lături și s-a făcut nevăzut. E un rozător frumușel, de 30 cm lungime. Coada e prevăzută cu o perie care îi ajută să sară. Animalul poate face salturi de 2,5 metri. Dacă comparăm forța saltului cu dimensiunea și greutatea trupului la șoarecele-cangur și la gigantul cangur australian, ciștigător în această întrecere e cel dintîi.

Cămila poate trăi o lună fără apă, mulțumită rezervelor din stomac care însumează cițiva litri. Dar cum poate supraviețui șoarecele-cangur fără să-și completeze ani de zile rezervele de apă? S-a stabilit că natura l-a dăruit cu un miracol chimic: pereții intestinelor au proprietatea de a extrage umiditate din grăunțe uscate, crengi și chiar mărăcini.

Cînd s-a luminat ce ziuă am ieșit încet de sub pături, cu grijă ca să nu-mi trezesc vecinii. Mi-am luat binocul și m-am depărtat de mașină. Cînd soarele se ivește la orizont, toți locuitorii nocturni ai semideșertului se ascund sub pietre, în tufișuri, vizuini sau nisip. În locul lor se ivesc viețuitoarele diurne, care trebuie și ele să se grăbească. Căci după o oră nu mai au ce vîna.

La rădăcina unui cactus s-a ivit un cap mic de șarpe; a deschis larg botul de parcă ar fi căscat după un somn bun. Dar brusc s-a pus în gardă. Zărise un cuc cu picioare lungi. O clipă, și șarpele s-a mistuit în ascunzătoare; primejdia era prea mare ca să mai zăbovească.

Tocmai cînd mă pregăteam să prind un liliac de circa 6 cm, care alerga din floare în floare, am auzit un foșnet în iarba uscată.

— N-o să izbutiți să-l prindeți, m-a descurajat doctorul Franko. Liliacul are un auz foarte fin. Să mergem la micul dejun.

— Vă implor, spuneți-mi ce știți despre aceste misterioase vietăți. E pentru prima oară cînd văd liliaci hrănindu-se cu nectar ca fluturii.

— Exemplarul pe care l-ați văzut acum face parte din familia liliacilor cu limbă lungă și se hrănește cu nectar, spre deosebire de vampiri, rudele lui mai apropiate, care se hrănesc cu sânge. În afară de Mexic, mai trăiește în Paraguay și Bolivia. Liliacul pe care l-ați remarcat e cel mai mic reprezentant din această familie în care există însă și giganți.

...Micul dejun, servit chiar lingă mașină, nu ne-a luat mult timp, în schimb repararea vehiculului după o

varia din ajun mi-a îngăduit să continui interesanta discuție despre liliaci.

— N-ați auzit cumva despre cazuri cînd vampirii au atacat omul? l-am întrebat pe doctorul Franko.

— Aceste respingătoare și primejdioase vietăți vin deseori la noi în țară, mai cu seamă din Trinidad. În Mexic, vampirii se instalează în scorburi de copaci și în podurile caselor. Zboară noaptea ca să atace animale, iar câteodată și oameni dormind. Se cunosc cazuri cînd un om a fost atacat de vampiri de cîteva ori într-o singură noapte. Foarte periculoasă nu e atît pierderea de sânge, cît posibilitatea infectării cu virusul turbării și al altor citorva boli. În 1920—1954, în Trinidad au murit de turbare cîteva zeci de oameni și a scăzut mult șeptelul insulei. Căci vampirii sînt una din principalele surse de transmitere a turbării. S-a stabilit că în cursul unui singur atac, vampirul poate extrage din corpul unui om care doarme pînă la 50 cm² de sânge.

F. Talizin

ETIOPIA

Bobsleigh pe Nilul Albastru

Cînd englezul Blashford-Snoll și-a anunțat intenția de a străbate, cu trei bărci pneumatice, cei 700 de kilometri ai albiei presărate cu praguri a Nilului Albastru, puțini au fost aceia care au crezut în reușita acestei întreprinderi. Căci în ultimii zece ani șase expediții încercaseră să supună vijeliosul Nil Albastru, dar nici una nu izbutise să-l străbătă în întregime.

Expediția își asuma o misiune cu caracter nu atît sportiv, cît științific, anume: stabilirea amplasării pragurilor, studierea regimului hidric al fluviului și înregistrarea cartografică a malurilor lui. Ținînd seama de trista experiență a predecesorilor, Blashford Snoll a hotărît să împartă călătoria în două etape. Cea dintîi — prin zona cea mai calmă a Nilului Albastru, de la mica localitate Shafartak pînă la hotarul cu Sudanul — nu presupunea dificultăți deosebite. „În comparație cu ceea ce am avut de suferit mai tîrziu pe cursul superior al Nilului Albastru, această călătorie a fost pur și simplu de agrement, a notat mai tîrziu în jurnalul expediției „cronicarul” ei, Christian Bonington. Dar chiar dacă am fi căzut cu toții victime cumplitei torent din defileul Choke, călătoria de trei săptămîni tot n-ar fi fost zadarnică, căci numai simpla descriere a acestei porțiuni de trei sute de kilometri ar fi avut prin ea însăși o mare valoare”.

După ce a străbătut prima etapă a călătoriei, expediția s-a îndreptat, pe uscat, spre lacul Tana, de unde izvoră-

scădea aproape închisă, drumul de la hotarul cu Sudanul pînă la lacul Tana era cel mai scurt. După un scurt popas, s-a hotărît ca nouă membri ai expediției să încerce să coboare pe cursul superior al fluviului, iar ceilalți să pornească pe jos spre Shafartak și să-i aștepte acolo.

Așadar, dacă lucrurile aveau să se desfășoare normal, expediția urma să se înapoieze la punctul de pornire, închizînd inelul itinerarului.

...Trei ambarcațiuni subrede: „Charity”, „Faith” și „Hope” săreau, ca niște minji năvăși, pe coamele de spumă ale fluviului. Primul prag a fost și prima încercare. „Torrentul ne-a zvirlit pe un masiv stîncos și n-am apucat să ne gîndim bine la necazurile care ne așteptau, că am și fost invirtiți de cîteva ori în masa de spumă albă ca laptele, care amintea numai de departe de apă” — și-a amintit mai tîrziu Bonington. Dar principalele surprize îi așteptau pe exploratori abia a doua zi. „Hope” s-a izbit de niște stînci subacvatice și toți ocupanții ei: Bonington, Chris Edwards și MacLeod — au căzut într-o bulboană clocotitoare. Dacă n-ar fi avut veste de salvare, e puțin probabil că vreunul dintre ei ar mai fi scăpat cu viață.

Dar pînă la urmă Nilul Albastru a făcut totuși victime. Tragedia s-a consumat în defileul Tessiat. Cînd membrii expediției au ajuns acolo, în fața lor s-a ivit o praveliște care ar fi descurajat pe orice temerar: o nesfîrșită ghirlandă de cascade, care făceau, în cădere, un zgomot asurzitor, și colți negri de stînci ce se șteau amenințători din torentul înspumat. Nici vorbă nu putea fi de o lansare normală a bărcilor pe apă. Există o singură soluție: ambarcațiunile trebuiau legate între ele cu un odgon, coborîte pe fluviu și pescuite mai jos.

„Nenorocirea s-a întimplat lingă un loc numit pompos: Podul portughez — scrie Bonington. Fluviul abia dacă avea acolo zece metri lățime. Newman a trecut înot pe malul celălalt. Pe urmele lui a pornit MacLeod, după ce se legase cu o frînghie de siguranță. Tocmai ajunsese pe o fisie îngustă mai puțin adîncă cînd puterile l-au părăsit. După o secundă, luat de curentul care inainta cu o viteză amețitoare, MacLeod a ajuns la mijlocul fluviului. Frînghia grea îl trăgea la fund. Champan i-a sărit într-ajutor. Dar cu toate eforturile noastre de a ține în loc frînghia, apa ne trăgea nemilos înainte. În cele din urmă, Nilul Albastru ni l-a smuls din mîini pe bunul nostru MacLeod”.

Mai era oare cazul să persevereze? s-a întrebat, îndurerat de pierderea tovarășului lor, Blashford-Snoll. Avea el dreptul moral să riste și viața celorlalți membri ai expediției? Mai cu seamă că, conform informațiilor furnizate de un avion de recunoaștere care explorase traseul pînă la capăt, îi așteptau praguri și mai primejdioase. Deși nimeni nu-i făcuse nici un reproș, conducătorul expediției a petrecut multe ore chinuitoare, fără să poată ajunge însă la o hotărîre definitivă. Mai aveau de străbătut o sută șaptezeci de kilometri de risc continuu, cu bulboane, praguri și stînci. Dar cineva tot trebuia să-i străbată. Încît a doua zi în zori, cînd conducătorul expediției a ordonat pe tonul obișnuit: „În bărci!”, membrii ei s-au supus ascultători.

... În cele din urmă „Faith” și „Charity” au ajuns la Shafartak și exploratorii, obosiți, au fost primiți cu „Salutul națiunilor”. Cînd au destupat tradiționala sticlă de șampanie au fost surprinzător de tăcuți: „În clipa aceea ne-am luat încă o dată, în gînd, rămas bun de la MacLeod”, a notat Bonington.

„A fost o victorie?” l-au întrebat ziaristii pe conducătorul acestui bobsleigh fără precedent pe Nilul Albastru. După o clipă de gîndire, Blashford Snoll a răspuns: „Apreciați dv.”.

M. Klimova

— Nu trage, te rog! Profesorul e înăuntru.

globul
globul globul
globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul

Poșta medicului

(Urmare din pag. 8-a)

ABONAT VECHI — Huși: Din păcate, în lichenul plan „revoluția” terapeutică nu a avut încă loc. Pe de altă parte, lichenul limbii (invizibil!) se poate adeseori confunda cu leucoplazia. Ca tratament intern se mai practică încă arsenoterapie, sub formă de licoare Fowler, 4 picături în prima zi, se crește doza cu 1 picătură/zi până la 20 picături, se scade la fel; pauză 3 săptămâni, apoi se repetă. Arifen 1 f./zi, injectată s.c. 15 zile, urmate de pauză 3 săptămâni, apoi se repetă. Pentru calmarea usturimilor, badijonări cu: Rp. Glicerolat de amidon 74 g, acid fenic 1 g, acid salicilic 2 g, acid tartric 3 g, apoi aplicații de unguent cu triamcinolon acetamid și saprosan. În fine, cu toate riscurile capilare, röntgenterapia vertebrală ar trebui repetată, având adeseori remarcabile efecte curative.

COVALL — Cluj Nadeș: 1) Și totuși examenul secreției uretrale este în acest caz definitiv. Astfel că rămânem și noi la diagnosticul de spermatooree (în realitate o spermaturie) fără semnificație patologică. 2) Împotriva ejaculării precoce neuropeptice s-au obținut rezultate bune cu Floridazin forte, un drajeu luat cu o oră înainte de momentul oportun. Pentru diminuarea excitațiilor locale ale glandului se utilizează și unguente anestezice cu xilină 5% sau cocaină bazică 0,5 g + ulei de măsline 5 ml. 3) Este necesar examenul prostatei, de către un specialist urolog, înainte prescrierii unui tratament.

JIGA MARIA — București: Vă mulțumim pentru încrederea pe care ne-o acordată, dar în fața unei simptomatologii obscure, careia ațișia specialiști neurochirurgi și o.r.l.-iști nu-i pot desluși cauzele, este greu de la distanță să-ți poți exprima mai mult decât o opinie. După simptome am inclina spre un sindrom Ménière, ca o sugestie și atâtă tot, pe care ră-

mine s-o confirme (sau s-o infirme) medicul neurolog. Poate că n-ar fi rău să urmați și un tratament de mai lungă durată cu Otoneurine asociată cu Heparină lipocică (3-6 cpr/zi) ținută sub limbă sau în șanțul gingival până se topește. Se administrează după mese.

LIDIA R — Baia Mare: Regretăm că nu vă putem răspunde decât prin „Poșta Medicului”; de aceea utilizăm doar inițiala numelui dv. Ar fi util un examen al secreției vaginale deoarece ciuperca *Candida albicans* „coabitează” adeseori cu *Trichomonas*. În caz negativ: irigații cu soluție de hipermanganat de potasiu 1/8 000, apoi aplicații intravaginale, la început de două ori pe zi, dimineața și seara, apoi numai seara cu Saprospan gel vaginal (cu ajutorul aplicatorului, care se aruncă după fiecare întrebuințare). Pe gură: Furazolidon — câte 1 comprimat de 4 ori/zi la intervale egale. Se va continua 1-2 săptămâni după dispariția simptomelor.

DAN MARINESCU — Pitești: Sperăm că articolul „Nasul alergic” apărut în nr. 41 al revistei noastre v-a dat un răspuns satisfăcător cu privire la instilațiile nazale cu corticoizi hidrosolubili (Supercortisol fiole)

VASILE BRUȘ — Comuna Sântana, jud. Arad: Balsamul Șestakovski este un produs sovietic utilizat pe cale internă în tratamentul ulcerului gastric și duodenal, al gastritelor cu ușoară hiperaciditate, al colitelor. Se administrează pe gură 5-6 ore după ultima masă; se recomandă ca această ultimă masă să fie ușoară și să fie luată la ora 6 p.m.; prima doză este de o linguriță, apoi se continuă timp de 16-18 zile cu o linguriță de desert/zi. Medicamentul se poate procura pe bază de prescripție medicală cu ștampila policlinicii de care aparțineți sau prin intermediul Crucii Roșii.

RADU GEORGESCU — București: Tratamentul medical administrat până acum este foarte bun și probabil că el va fi asociat și cu electroterapie (ionizări, galvanoterapie, faradizări etc). Fără intenții de glumă, nu rămâne decât să vă sfătuim și noi, ca și medicul dv. curant. „Aveți puținică răbdare”...

B.G. — Pitești: Este necesară o radioscopie gastrointestinală pentru a se controla o eventuală leziune datorată accidentului. În cazul unei colite spastice, în afara antalgicelor (Scobutil, Lizadon), vă recomandăm Galcorin granule 3-6 lingurițe pe zi, doză care se va lua în 3 prize, înaintea meselor. După dispariția constipației, efectele favorabile se mențin cu 1-2 lingurițe înaintea micului dejun. De asemenea Mexaform 1 cpr. de 3 ori/zi.

FILIPESCU — București: 1) Sint tulburări neurovegetative provocate de stomacul prea plin. De aceea este în general contraindicată odihna „la orizontală” după un prinz copios. 2) Jucat cu moderație, maximum 1-2 ore zi, și fără eforturi ex-

cesive, tenisul nu este contraindicat în scolioza dv. În caz de dureri dorsolombare, abandonați însă acest sport. 3) Nu are nici o influență negativă asupra potenței.

Z.A. — Cluj: Fiind vorba probabil de o astenopie oculară, faceți zilnic instilații în sacul conjunctival cu conținutul unei fiole de Extract total de ochi. 2) Din păcate nu s-a ajuns încă la transplantarea părului decât cu ajutorul perucii. 3) Oricare abatere de la natura umană este curabilă în primul rînd prin intervenția în acțiune a voinței.

SPERANȚA — Oradea: 1) 12-14 cm, dar limitele sînt variabile. 2) S b 1) cm, 3) Nu. 4) De obicei este un simptom obiectiv al hipogonadismului și necesită un tratament hormonal de lungă durată cu hormoni testiculari (Testosteron, Metiltestosteron, Testolent etc.) 5) Indicațiile sau contraindicațiile operației urmează a fi decise de către medicul dv. consultant.

După Sorge...

(Urmare din pag. 4-a)

Cu un an înainte de venirea lui Hitler la putere, tînărul locotenent fusese detașat, mulțumită unui protector influent, în aparatul atașatului militar al ambasadei germane din această țară. Actele din dosar arătau și banalul motiv pentru care locotenentul din armata germană acceptase să lucreze pentru serviciul de spionaj străin. Străinătatea oferea multe tentații pentru un tînăr ofițer german, prost plătit pe atunci. Femei. Restaurante scumpe. Tripouri. Atras cu abilitate în joc, Gerd pierduse bani publici și... Dosarul cuprindea copii

după informațiile furnizate de el și chitanțe originale cu sumele încasate ca recompensă pentru serviciile aduse. Erau sume importante, întrucît funcția lui de secretar al atașatului militar îi dădea acces la secrete ale ambasadei germane. Serviciul de spionaj îl folosise intens pe Gerd, dar la începutul anului 1933 acesta plecase brusc în Germania și i se pierduse complet urma.

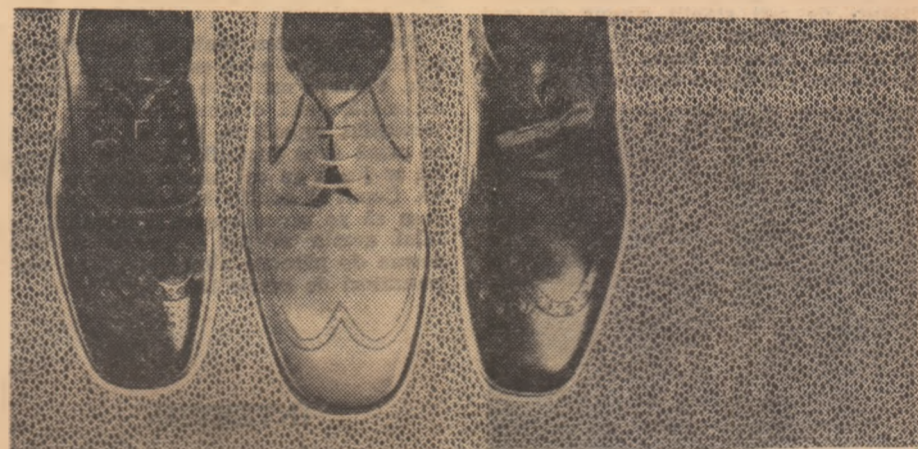
Andrei privi fotografia lui Gerd făcută înainte cu circa zece ani. Înfațișa un tînăr ofițer blond, cu o cicatrice pe obraz, urmă a unui duel.

(Va urma)

PIONIER'70

Flaro

Un model nou!
Stiloul recomandat în mod special elevilor.
Capacitatea rezervorului: 1 cm³
Peniță aurită cu virful de iridiu.
Fabricat de „Flamura Roșie”
strada Rîului Nr. 28
Sibiu

STIL
CALITATE
ELEGANȚĂ

Pantofi bărbătești

cu o linie modernă, într-o gamă variată de modele

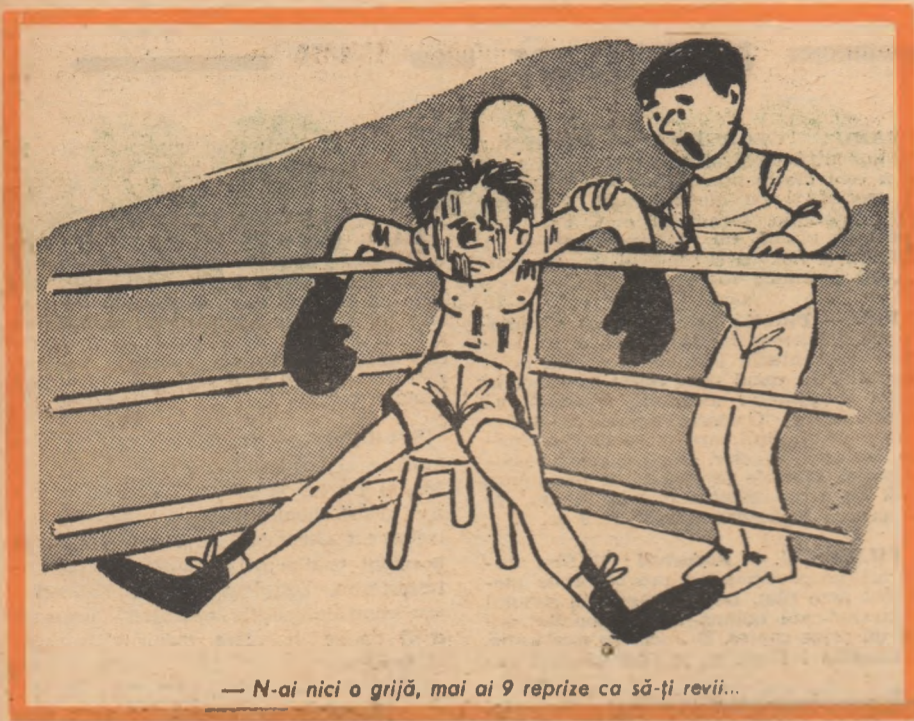
COMBINATUL Textil GALATI

B-DUL REPUBLICII Nr. 158 Telefon 16135

PRODUCE:

- ŢESĂTURI DIN BUMBAC ŞI CELOFIBRĂ, imprimare, uni, în desene și culori moderne și variate
- LENJERIE BĂRBĂTEASCĂ ŞI DE FEMEI (cămăși, pijamale etc.)
- FRÎNGHII ŞI SFOARĂ în diferite grosimi (din cîneapă)

— N-ai nici o grijă, mai ai 9 reprize ca să-ți revii...

PRO SAU CONTRA

Experiența unei familii

Boris și Lena Nikitin din orașelul Bolșevo de lângă Moscova au aruncat mănășa pediatriei și pedagogiei preșcolare.

Pe baza experienței cu propriii lor copii — care, atât din punct de vedere fizic cât și psihic, se dezvoltă mai repede decât copiii crescuți în condiții obișnuite — ei au conchis că organismul infantil trebuie să capete posibilitatea de a-și stabili singur cât mai devreme regimul optim și gradul de solicitare. Lena și Boris Nikitin și-au expus metoda într-o broșură, intitulată

O problemă de perspicacitate pentru Alioșa Nikitin

Interogativ, dintr-o rezervă firească: „Avem dreptate?”

Dar în ce constă insolita metodă a soților Nikitin?

Cum încep să meargă, copiii iau contact cu tot felul de aparate de gimnastică instalate în casă și în curte: bară, paralele, o prăjină pe care învață să se cațere, inele, încît pe la trei ani lucrează la ele cu destulă îndemnare. Ei sînt căliți; de aceea nu se tem de frig (fac obișnuit curse cu picioarele goale pe zăpadă), nici de căldură, deși se joacă ore întregi, chiar pe soarele cel mai puternic, cu capul descoperit. Pe la patru ani și jumătate citesc binișor, rezolvă exerciții de aritmetică și pot descrie amănunțit cum se ajunge cu vaporul de la Leningrad la Londra.

Experiența este, într-adevăr, îndrăzneată. Dar, inițiind-o, soții Nikitin au pornit de la o constatare simplă: nimeni nu s-a întrebat de ce copiii învață să vorbească atunci cînd încă nu înțeleg cuvintele și nu pot răspunde la ceea ce li se spune. Nu înseamnă oare — și-au spus ei — că e posibil să se creeze ambianța necesară pentru o dezvoltare multilaterală înainte de a fi copți (în concepția tradițională) pentru asta?

Drept care cei cinci copii ai soților Nikitin au deschis ochii pe hărți geo-

grafice, globuri ale pămîntului, tabele, cărți, reviste. Părinții consideră că universul copiilor înseamnă nu numai basme și jucării. În lumea electricității, mașinilor, cărților, a naturii vii și a relațiilor omenești directe zborul fanteziei infantile este mult mai amplu și mai rodnic. De aceea ei se străduiesc să-și introducă copiii în această lume încă din primele clipe de viață.

La 6, la 5 și chiar la 4 ani și jumătate odraslele lor rezolvă exerciții de aritmetică pentru clasele I, II și parțial III, știu să citească harta lumii, cunosc capitalele a zece state, amplasarea continentelor, cursul râurilor, munții. În ce privește jucăriile, soții Nikitin le preferă pe acelea cu care se poate lucra. Iar copiii devin ajutoare în familie încă de la 1 an. Pe măsură ce cresc, el capătă misiuni tot mai complicate, în așa fel încît pe la 6 ani ajung să fie trimiși singuri după cumpărături și să facă curățenie cu aspiratorul.

Particularitatea metodei educative a soților Nikitin e că ea nu impune nimic. Părinții nu cer o ascultare necondiționată, evită dispozițiile directe, observațiile, repetările. Dar nu se așează la masă dacă jucăriile nu sînt strinse, nu se joacă cu cel care a făcut o poznă. Copiii și adulții hotărăsc împreună cum să se procedeze cu vinovatul. În felul acesta micuții învață să țină seama de părerile altora și să fie răspunzători de actele lor.

INTERVIU

Vladimir Iliușin în aer și pe pămînt

Vladimir Iliușin are 42 de ani. Acum cîțiva ani a fost distins cu înaltele titluri de pilot de încercare emerit, Erou al Uniunii Sovietice și avansat la gradul de colonel.

Să-l prinzi pe Iliușin pentru un interviu este un lucru neînchipuit de greu. Tinărul colonel încearcă avioane supersonice ultramoderne, ridicîndu-le primul în aer. Totuși, după multe insistențe am reușit. Într-o seară cînd s-a întors acasă mai devreme m-a invitat la el acasă și, la o ceașcă de cafea tare, am început discuția.

— Pilotul de încercare rămîne, uneori, în momentele cele mai critice singur în aer, el trebuie să ia toate hotărîrile spontane „pe contul lui”. Imprejurarea aceasta nu și-a pus pețecia pe caracterul dv. în viața „pămîntescă”?

— Dacă aș putea cunoaște viața așa cum cunosc aviația, avioanele... Probabil că aș fi procedat întotdeauna la fel de „ireproșabil” cum trebuie s-o fac în timpul zborului. Dar viața e mai complicată, mai diversă. De altfel hotărîrile rapide din aer vin de pe pămînt, dintr-o uriașă muncă depusă „la sol” și verificată în timpul zborului. De aceea cine nu ne cunoaște profesia, poate să ne creadă pe toți piloții de încercare niște pesimiști incurabili. Pentru că noi punem întotdeauna înainte cele mai critice situații căutînd din vreme o ieșire din ele.

— Faptul că sinteți fiul celebrului constructor de avioane Serghei Iliușin n-a influențat destinul dv.?

— Cu alte cuvinte, n-am devenit cumva pilot de încercare prin „pile”? Nu. Este o profesie în care „pilele” nu ajută la nimic, fiindcă poate sfîrși foarte prost, cu o catastrofă. Și apoi sînt în general de părerea că fiii n-au dreptul să se folosească de meritele părinților. Este un soi de exploatare, de speculă. Iar la noi, cum știți, specula e pedepsită. Mi-am respectat întotdeauna imens tatăl pentru că este un adevărat om al aviației. De mic copil am văzut și am cunoscut mulți piloți admirabili, prieteni de-ai tatei. Evident asta a influențat asupra alegerii profesiei mele, dar nu mai mult... De altfel, tata a fost la început categoric împotriva opțiunii mele.

— Ce trăsătură de caracter vi se pare esențială pentru un pilot de încercare?

— Cinstea. Față de sine și față de avion. Să presupunem că un pilot de încercare a greșit pe undeva, că n-a înțeles ceva din funcționarea aparatului. În cursul zborului, urmează tot felul de neplăceri, din care el iese totuși cu bine. Întors pe pămînt, nu suflă însă nici o vorbă despre greșeala sa, dînd toată vina pe avion și subliniind că a reușit să se descurce într-o situație critică. Este el un erou? Sute de oameni vor căuta mult timp defectele inexistente ale aparatului și nu le vor găsi niciodată...

— La ce vîrstă ați atins deplina măiestrie ca pilot și a corespuns ea cu perioada maturizării dv. ca om?

— După părerea mea măiestria pilotului de încercare nu este o dimensiune permanentă. Măiestria constă nu din ceea ce a făcut pilotul, ci din ceea ce mai trebuie să facă, ridicînd în aer noi și noi aparate. Adevărata măiestrie este limita la care pilotul de încercare trebuie să năzuiască toată viața. Poate fără să o atingă niciodată... Or, maturitatea trebuie să vină mult mai devreme.

— Cum priviți dv., om cu o profesie leșită din comun, profesiunile „obișnuite”?

— Nu cred că există profesii excepționale și obișnuite. Greșelile vin cînd, făcînd abstracție de profesie, crezi că te așteaptă numai trandafiri, dulciuri și în general o sărbătoare interminabilă. Așteptările de acest soi sînt mai curînd un semn de ignoranță; orice profesie cere sacrificiu, abnegație, muncă zilnică. Numai așa se implinesc așteptările.

— Și totuși aveți una dintre cele mai riscante profesii. Dar în viață riscul e important?

— Sînt pentru un risc rațional întotdeauna și oriunde. Important e nu atât să știi să ajungi la limita posibilului, să te întorci cu bine în zona înțelegerii, a controlabilului. Probabil că așa e și în viață, deși aici precumpănesc uneori emoțiile, care în avion n-au ce căuta.

— Dacă v-ar rămîne numai un an de viață, cum l-ați trăi?

— Aș zbura cît mai intens trei sute șazeci și patru de zile și de nopți. Iar în ziua a trei sute șazeci și cincea m-aș întoarce acasă și m-aș întinde în pat, pentru ca avionul să rămînă întreg. Dar să nu mai puneți niciodată această întrebare unui pilot de încercare...

T. Agafonova

ȘASE BĂRBAȚI CELEBRI

...Și femeile care le plac

Intrebați ce calități prețuiesc la o femeie, șase bărbați celebri: pilotul de încercare Gheorghii Mosolov, Erou al Uniunii Sovietice, generalul Pavel Batov, de două ori Erou al Uniunii Sovietice, scriitorul Rasul Gamzatov, cosmonautul Alexei Eliseev, șahistul Mihail Tal și Iuri Levitan, crainic al postului de radio Moscova, au răspuns:

Gheorghii Mosolov: — Devotațiunea față de familie, gingășia sufletească.

Pavel Batov: — Fidelitatea, puterea de dăruire.

Rasul Gamzatov: — Noblețea.

Alexei Eliseev: — Inteligența, modestia, bunătatea.

Mihail Tal: — Forța (la masa de șah). Dincolo de ea — slăbiciunea.

Iuri Levitan: — Farmecul, bunătatea.

dialog
dialog dialog
dialog dialog dialog
alog dialog dialog dialo
og dialog dialog dialog o
dialog dialog dialog dialog
log dialog dialog dialog. di
dialog dialog dialog dialog
oa dialog dialog dialog dial

INTREBĂRI ȘI RĂSPUNSURI

Vreți să aflați ceva și enciclopediile pe care le aveți la îndemînă nu vă dau răspunsul? Vă invităm să ne adresați nouă întrebarea dv.; mai ales dacă este de interes general.

Cale lungă...

I.

— Care sînt cele mai celebre metrouri din lume?

Lazăr Savi
Sos. Giurgiului 126
București

R.

— Cea mai veche linie de metrou din lume se află la Londra. Inaugurată în 1863, are o lungime de 383 km, din care peste 100 galerii săpate în stîncă, și cuprinde 275 stații. Metroul din New York deține recordul în materie de lungime (386 km, 508 stații și 38 linii). Se pare că cel mai mulți pasageri îi are metroul din Paris: 60.000.000 anual. Inaugurat în 1900, el are o lungime de 169 km. Cel mai mic metrou se află la Istanbul: 0,67 km. Anul construirii: 1876. Alte metrouri vechi sînt cele de la Liverpool (1886), Chicago (1892), Budapesta (1896), Glasgow (1897). Apoi au fost construite metrouirile din Viena (1900), Boston (1901), Berlin (1902), Buenos Aires (1911), Madrid (1919), Tokio (1927), Oslo (1928), Osaka, Stockholm (1933), Copenhaga (1934), Moscova (1935). Cele mai recente metrouri sînt cele din Toronto, Cleveland (1954), Roma, Leningrad (1955), Haifa, Lisabona (1959), Kiev (1960), Tbilisi (1967).

I.

— Care este numărul total de automobile care circulă astăzi pe glob?

Lucian Voicilă
Bd. Metalurgiei 13, București

R.

— După ultimele statistici, în prezent circulă pe căile publice din întreaga lume 180.000.000 de automobile. În fiecare an producția mondială aduce pe piață alte 22.000.000 de automobile, dar sporul totalului general nu întrece 5% pe an, deoarece în fiecare zi sînt date la reformă 30.000 de automobile. Mișcarea tuturor vehiculelor motorizate produce în medie cam 10.000 de accidente pe zi, care se soldează cu 800—1000 de morți.

I.

— Unde se află cea mai mare gară de cale ferată?

Aura Ciubotaru
Cal. Griviței 206, București

R.

— Cea mai mare gară de cale ferată din lume se află la New York. La parterul ei trec 26 linii de cale ferată, iar la etaj 41.